

KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI REPUBLIKE SRPSKE

**Izvještaj o radu
za 2013. godinu**

Banja Luka, april 2014. godine

Adresa:	Banja Luka Vuka Karadžića 6
Telefon(i):	+387 51 218 356 +387 51 218 362 +387 51 212 199
Faks:	+387 51 218 361
e-mail:	kontakt@secrs.gov.ba
Web:	www.secrs.gov.ba

Izvještaj o radu

[www.secrs.gov.ba/Izvjestaji/Izvjestaj o radu 2013.pdf](http://www.secrs.gov.ba/Izvjestaji/Izvjestaj%20o%20radu%202013.pdf)

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O KOMISIJI	4
1.1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije	4
1.2. Imenovanje članova i sastav Komisije	5
1.3. Organizaciona struktura Komisije.....	6
2. STATISTIČKI PODACI O RADU KOMISIJE	7
2.1. Sjednice Komisije.....	7
2.2. Registri i evidencije Komisije	9
3. EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI	10
4. IZVJEŠTAVANJE I OBJAVLJIVANJU INFORMACIJA OD STRANE EMITENATA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI KOJE SU PREDMET JAVNE PRODAJE	14
5. PREUZIMANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA	15
6. PROMJENA OBLIKA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I PROMJENA PRAVNE FORME	18
7. IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI UČESNICIMA NA TRŽIŠTU	19
7.1. Dozvole i saglasnosti u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima.....	19
7.2. Dozvole i saglasnosti u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti.....	21
7.3. Ispiti za sticanje zvanja.....	23
8. RAZVOJ I MEĐUNARODNA SARADNJA	25
8.1. Normativne aktivnosti	25
8.2. Razvoj informacionog sistema	26
8.3. Saradnja	27
8.3.1. Međunarodna saradnja.....	28
8.3.2. Saradnja sa drugim nadležnim organima	29
8.3.3. Promocija i edukacija	29
9. NADZOR NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI	30
10. SEMINARI, KONFERENCIJE I OKRUGLI STOLOVI	41

1. OSNOVNI PODACI O KOMISIJI

1.1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije

Pravni status Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, njene nadležnosti i način rada uređeni su Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13 i 108/13). Komisija za hartije od vrijednosti je stalno i nezavisno pravno lice osnovano radi uređivanja i kontrole emitovanja i prometa hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj.

Sjedište Komisije je u Banjoj Luci, u Ulici Vuka Karadžića broj 6. U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija je nadležna da:

- a) donosi opšte akte u sprovođenju ovog i drugih zakona, kada je za to ovlašćena zakonom,
- b) prati i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti i o tome obavještava Vladu Republike Srpske i Narodnu skupštinu Republike Srpske,
- v) daje i oduzima dozvole, odobrenja i saglasnosti kada je za to ovlašćena ovim i drugim zakonima,
- g) kontroliše poštivanje pravila uobičajene trgovine i lojalne konkurencije u trgovini hartijama od vrijednosti,
- d) vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti,
- đ) vrši nadzor i preduzima potrebne mjere u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i u okviru svoje nadležnosti saraduje sa drugim nadležnim organima u vezi sa sprovođenjem zakona i drugih propisa kojima se regulišu obaveze sprovođenja mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
- e) propisuje, organizuje, preduzima i nadgleda mjere kojima osigurava efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti i zaštitu interesa investitora,
- ž) utvrđuje pravila trgovanja hartijama od vrijednosti,
- z) obustavlja emisiju i trgovanje pojedinim hartijama od vrijednosti i preduzima druge mjere u slučaju kada procijeni da su tim aktivnostima ugroženi interesi investitora i javnosti ili one nisu u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- i) propisuje opšte i posebne uslove poslovanja koje moraju ispunjavati pravna lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti,
- j) propisuje obavezan sadržaj informacija koje moraju biti objavljene od strane emitenata hartija od vrijednosti javnom ponudom,
- k) propisuje obavezni sadržaj informacija koje se dostavljaju Komisiji ili javno objavljuju učesnici koji učestvuju u trgovanju hartijama od vrijednosti,
- l) podnosi nadležnom organu prijavu protiv pravnih i fizičkih lica, za koje u postupku nadzora utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju,
- lj) sprovodi prethodne radnje u slučaju povrede zakonskih odredaba i drugih propisa,
- m) daje informacije i širi znanja o djelovanju tržišta hartija od vrijednosti,
- n) saraduje sa srodnim organizacijama u inostranstvu,
- nj) vodi knjige i registre u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona,
- o) propisuje visinu naknada za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti,
- p) pokreće inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa iz područja emitovanja hartija od vrijednosti i trgovanja hartijama od vrijednosti, daje prijedloge za izmjene zakona i drugih propisa iz ovog područja, učestvuje u pripremanju drugih zakona i

- propisa koji su od interesa za učesnike tržišta hartija od vrijednosti, informiše javnost o načelima na kojima djeluje tržište hartija od vrijednosti,
- r) daje mišljenja u vezi sa provođenjem propisa koji sadrže ovlašćenja Komisije, a na zahtjev stranaka u postupku ili lica koje dokažu svoj pravni interes i
 - s) preduzima ostale mjere i obavlja druge poslove u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Način rada, odlučivanje i organizacija Komisije bliže se uređuju Statutom i Poslovníkom o radu Komisije.

1.2. Imenovanje članova i sastav Komisije

Komisiju čine predsjednik, zamjenik predsjednika i tri člana, koje na prijedlog predsjednika Republike Srpske, a uz njihovu prethodnu pismenu saglasnost, imenuje Narodna Skupština Republike Srpske.

Mandat članova Komisije traje pet godina, s tim da isto lice može više puta biti imenovano u sastav Komisije. Za člana Komisije može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera, pet godina radnog staža u toj spremi u oblasti tržišta kapitala, odgovarajuće stručno znanje i lična svojstva koja ga čine dostojnim za obavljanje ove funkcije.

Imajući u vidu ovlaštenja i odgovornosti Komisije, kao i potrebu očuvanja integriteta svih lica zaposlenih u Komisiji, Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti je regulisano da predsjednik, zamjenik predsjednika i članovi Komisije ne mogu:

- a) biti u međusobnom srodstvu ili braku,
- b) biti lica koja su kažnjavana za djela koja su nespojiva sa radom u Komisiji,
- v) obavljati dužnost u političkoj stranci i učestvovati u političkim aktivnostima koje su nespojive sa radom u Komisiji,
- g) posjedovati, direktno ili indirektno, udio ili akcije u kapitalu pravnih lica, kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova,
- d) biti članovi organa pravnih lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti, kao ni emitenata hartija od vrijednosti,
- đ) obavljati djelatnost ili provoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima zaštite investitora ili samostalnosti rada Komisije.

Navedena ograničenja primjenjuju se i na zaposlene u Komisiji.

Pored toga, posebnim etičkim pravilima detaljno su uređene sve obaveze, ograničenja i odgovornosti članova i zaposlenih u Komisiji, a s ciljem postizanja što većeg stepena povjerenja u tržište hartija od vrijednosti.

1.3. Organizaciona struktura Komisije

Sa stanovišta organizacione strukture, Komisiju čine četiri sektora i Sekretarijat.

Slika 1. Organizaciona struktura Komisije

Svaki od navedenih sektora obavlja sljedeće poslove iz svoje oblasti:

- priprema nacрта i prijedloga propisa koje donosi Komisija,
- priprema prijedloga mišljenja i stavova Komisije,
- obrada zahtjeva za davanje odobrenja i dozvola ovlaštenim učesnicima i emitentima,
- praćenje izvršenja rješenja,
- vođenje odgovarajućih registara,
- praćenje objavljivanja finansijskih i drugih poslovnih informacija emitenata i ovlaštenih učesnika,
- kontrola izvršavanja obaveza i poslovanja ovlaštenih učesnika,
- davanje saglasnosti na akte ovlaštenih učesnika i
- prikupljanje informacija i izrada izvještaja o stanju i problematici iz svoje oblasti.

Sekretarijat kao poseban organizacioni dio obavlja poslove koji su od zajedničkog interesa za Komisiju u cjelini i čijim se vršenjem obezbjeđuje nesmetan, efikasan i usklađen rad svih organizacionih dijelova, kao i stručno-operativne poslove pravne i ekonomske prirode, finansijsko-materijalne poslove, informatičke, dokumentacione, statističko-evidencione, kancelarijske, birotehničke i poslove tekućeg i investicionog održavanja i obezbjeđivanja drugih uslova rada.

2. STATISTIČKI PODACI O RADU KOMISIJE

2.1. Sjednice Komisije

OPIS	BROJ
1. Održane sjednice	39
2. Tačke dnevnog reda:	578
a) Predsjednik	4
b) Sekretarijat	41
v) Emisija hartija od vrijednosti	251
g) Razvoj i međunarodna saradnja	63
d) Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	91
đ) Nadzor	128

Tabela 1. Pregled održanih sjednica Komisije u 2013. godini po tačkama dnevnog reda

OPIS	BROJ
1. Analize	15
a) Sektor za nadzor	14
b) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	1
2. Dopis	38
a) Sektor za nadzor	21
b) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	7
b) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	10
3. Zaključci	29
a) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	5
b) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	15
b) Sektor za nadzor	9
4. Zapisnici	62
a) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	39
b) Sektor za nadzor	23
5. Zahtjevi	33
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	30
b) Sektor za nadzor	2
b) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	1
6. Izvještaji	8
a) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	4
b) Sektor za nadzor	4
7. Informacije	17
a) Sektor za nadzor	15
b) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	2
8. Krivične prijave	3
a) Sektor za nadzor	3
9. Mišljenja	1
10. Odgovori na zahtjev	1
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	1
11. Odgovori na tužbe	18

a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	9
б) Sektor za nadzor	9
12. Odgovori na upit	40
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	16
б) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	1
в) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	18
г) Sektor za nadzor	5
13. Odluke	6
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	4
б) Sektor za nadzor	1
в) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	1
14. Pravilnici	2
a) Sektor za nadzor	1
б) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	1
15. Rješenja	242
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	143
б) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	80
в) Sektor za nadzor	18
г) Predsjednik	1
16. Uputstva	2
17. Ostalo	81
a) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	6
б) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	1
в) Sekretarijat	15
г) Sektor za nadzor	33
д) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	26
UKUPNO	598

Tabela 2. Struktura i broj donesenih akata u 2013. godini iz nadležnosti Komisije

Iz prikazanih tabela vidljivo je da je u toku 2013. godine održano 39 sjednica na kojima je raspravljano o ukupno 578 tačaka dnevnog reda. Takođe je važno istaknuti i broj donesenih rješenja, njih 242, što ukazuje na visok stepen aktivnosti Komisije u rješavanju pojedinačnih slučajeva iz oblasti emisije hartija od vrijednosti, izdavanja dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu i nadzora.

2.2. Registri i evidencije Komisije

Komisija vodi registre učesnika na tržištu kojima izdaje dozvole za obavljanje poslova i to:

1. Registar emitenata,
2. Registar kvalifikovanih investitora,
3. Registar investicionih fondova i društava za upravljanje,
4. Registar ovlašćenih učesnika, odnosno berzanskih posrednika, kastodi banaka, brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera.

Upisi u registre vrše se na osnovu riješenih zahtjeva, kao i obavještenja koja su učesnici obavezni da blagovremeno dostavljaju Komisiji.

Naziv registra	Broj upisa	
	2013.	2001. – 2013.
Upis u Registar emitenata	1	1005
Upis promjena u Registru emitenata	136	1948
Broj brisanih emitenata	57	195
Registar društava za upravljanje investicionim fondovima	-	31
Registar investicionih fondova	-	32
Registar pravnih lica ovlašćenih za poslovanje sa hartijama od vrijednosti	-	44
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja broker	1	120
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja investicioni savjetnik	-	3
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja investicioni menadžer	8	167
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova brokera	16	189
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova investicionog savjetnika	2	12
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova investicionog menadžera	25	205

Tabela 3. Pregled registara Komisije u 2013. godini i periodu od 2001. – 2013. godine

Na osnovu podataka iz prethodne tabele vidljivo je da u 2013. godini nije bilo upisa u registrima društava za upravljanje, investicionih fondova i pravnih lica ovlašćenih za poslovanje sa hartijama od vrijednosti, što ukazuje na stagnaciju u aktivnostima ovlašćenih učesnika u smislu povećanja interesovanja za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti na tržištu kapitala Republike Srpske.

Od početka rada Komisije, do posljednjeg dana izvještajnog perioda upisano je ukupno 1.005 emitenata, pri čemu je u istom periodu brisano ukupno 195 emitenata¹, uglavnom po osnovu promjene pravne forme, zaključenih stečajnih postupaka, statusnih promjena, uglavnom nakon istiskivanja manjinskih akcionara u postupku preuzimanja ili u postupcima isplate nesaglasnih akcionara².

¹ Postoje naznake da je znatan broj preduzeća prestao sa radom, iako formalna procedura njihovog gašenja (brisanja iz odgovarajućih registara) nije okončana. Komisija radi na prikupljanju podataka o ovim preduzećima.

² Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o preuzimanju akcionarskih društava („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/13) mogućnost istiskivanja manjinskih akcionara u postupku preuzimanja je ukinuta.

Znatan broj emitenata je prestao sa radom zbog okončanja postupka stečaja likvidacijom, te su brisani kao pravna lica iz registra privrednih subjekata i delistirani sa berze, a određeni broj emitenata je praktično zatvoren u postupcima preuzimanja.

Godina	Broj upisanih emitenata	Broj promjena podataka	Broj brisanih emitenata
2001.	198	0	0
2002.	339	0	0
2003.	130	59	3
2004.	54	81	6
2005.	60	86	3
2006.	34	220	5
2007.	64	225	11
2008.	37	252	2
2009.	34	221	24
2010.	19	237	8
2011.	28	247	29
2012.	7	184	47
2013.	1	136	57
Ukupno	1.005	1.948	195

Tabela 4. Uporedni pregled promjena podataka u registru emitenata u periodu od 2000. - 2013. godine

Očekujemo da će se trend brisanja emitenata iz registra emitenata nastaviti i u narednim godinama, po istim osnovama kako je to bilo i u izvještajnom periodu, s obzirom da je evidentno da se vlasnička struktura veoma sužava.

3. EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Postupak emisije podrazumijeva skup radnji koje emitent preduzima u svrhu prikupljanja sredstava prodajom hartija od vrijednosti prvim imalcima, uz obavezu da svakom od njih omogući ostvarivanje prava iz hartije od vrijednosti koju emituje.

U postupku usaglašavanja sa zakonodavstvom Evropske unije, Zakon o tržištu hartija od vrijednosti je izmijenjen³, između ostalog i u dijelu kojim se propisuju vrste emisija hartija od vrijednosti, te u dijelu sadržaja informacija koje se objavljuju u tim postupcima. Prema odredbi člana 2. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, emisija hartija od vrijednosti je skup radnji koje emitent preduzima u svrhu prikupljanja sredstava prodajom hartija od vrijednosti prvim vlasnicima, uz obavezu da svakom od njih ispuni obavezu sadržanu u hartiji od vrijednosti. Prema aktuelnim propisima⁴, emisija hartija od vrijednosti može se izvršiti:

- 1) **javnim ponudom**, u kojoj se upis i uplata hartija od vrijednosti vrši na osnovu javnog poziva neodređenom broju lica, uz obavezu izrade i objavljivanja prospekta za emisiju hartija od vrijednosti (dokumenta o hartijama od vrijednosti), a kojim su sumirane najvažnije informacije za investitore, te
- 2) **nejavnom ponudom, bez obaveze objavljivanja prospekta**, pri čemu postoji obaveza emitenta da obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, te podnese zahtjev za promjenu podataka o kapitalu u registru emitenata.

³ Izmjene su objavljene u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj 30/13, a stupile su na snagu 10. aprila 2013. godine

⁴ Pored Zakona o tržištu hartija od vrijednosti ovu materiju reguliše još i Pravilnik o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti, „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/12 i 88/13).

U slučaju da se postupak emisije odvija javnom ponudom, emitent podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje prospekta za emisiju hartija od vrijednosti. U postupku odobravanja ovih zahtjeva Komisija cijeni, uz potpunost i urednost podnesene dokumentacije i elemente sadržane u odluci o emisiji iz aspekta ravnopravnosti akcionara i zaštite njihovih prava u pogledu informisanosti.

Emisija bez obaveze objavljivanja prospekta, podrazumijeva:

- a) ponudu koja je upućena samo kvalifikovanim investitorima,
- b) ponudu koja je upućena fizičkim ili pravnim licima u Republici Srpskoj čiji broj ne može biti veći od deset, a koji nisu kvalifikovani investitori, uključujući i konverziju potraživanja u akcije,
- v) ponudu koja je upućena investitorima koji će za upisane hartije od vrijednosti uplatiti iznos od najmanje 100.000 KM po investitoru za svaku pojedinačnu ponudu,
- g) ponudu hartija od vrijednosti čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 100.000 KM,
- d) ponudu sa ukupnom vrijednosti za hartije od vrijednosti koja je manja od 200.000 KM, pri čemu se ovaj iznos računa tokom perioda od godinu dana,
- đ) ponudu akcija koje se emituju u zamjenu za već emitovane akcije iste klase ukoliko emisija takvih novih akcija ne podrazumijeva povećanje osnovnog kapitala društva,
- e) hartije od vrijednosti koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene u postupku statusnih promjena društava, pod uslovom da za te hartije od vrijednosti postoji dokument sa podacima koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta, uzimajući u obzir odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje privrednih društava,
- ž) akcije koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene bez naknade postojećim akcionarima ili kao dividende isplaćene u vidu akcija iste klase, kao i akcije u vezi sa kojima su dividende isplaćene, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i pravima iz akcija, kao i razlozima i detaljima u vezi sa ponudom,
- z) hartije od vrijednosti koje nudi ili će ponuditi emitent čije su hartije od vrijednosti uključene na berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište ili društvo koje je povezano sa emitentom, a koje nudi ili će ponuditi sadašnjim ili bivšim članovima uprave ili zaposlenima, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i prirodi hartija od vrijednosti, kao i razlozima i detaljima koji se odnose na ponudu.

Sastavni dio ovog procesa je praćenje pravilnosti toka postupka i utvrđivanje uspješnosti nakon što je emisija okončana. Kod ove vrste emisije, emitent je obavezan da u određenom roku (sedam dana od dana donošenja odluke) obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, koja se pored druge dokumentacije dostavlja u prilogu obavještenja, te podnese zahtjev za upis promjene podataka o kapitalu u registru emitenata. U ovom postupku Komisija cijeni da li su iste donesene na način i po postupku utvrđenom Zakonom i drugim propisima, a svojim aktom potvrđuje izvršenje obaveze emitenta o podnošenju obavještenja za ovakvu emisiju, mijenjajući podatke o kapitalu u registru emitenata.

Posebna pažnja u svim slučajevima promjena na osnovnom kapitalu posvećuje se javnosti osnovnih podataka i dokumenata koji su bitni za investitore, poput odluke o emisiji, prospekta, te javnog poziva za upis i uplatu u slučaju javne ponude, te informacija koje se objavljuju u slučaju da se prospekt ne objavljuje.

Tokom izvještajnog perioda, Komisija je donijela Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 88/13), a s ciljem usaglašavanja sa promjenama u Zakonu o privrednim društvima (Zakon o izmjenama i dopuna Zakona o privrednim društvima“, Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 67/13), i to u dijelu koji se odnosi na mogućnost emitenata da emisiju

akcija vrše po cijenama nižim od nominalnih. Do kraja izvještajnog perioda ovu mogućnost nije koristio ni jedan emitent.

Tokom izvještajnog perioda obavljene su sljedeće vrste promjena na osnovnom kapitalu emitenata pod nadležnošću Komisije za hartije od vrijednosti (otvorena akcionarska društva):

R. b.	Vrsta emisije	Broj emisija	Ukupan obim emisija (KM)
I	Emisija javnom ponudom	3	25.000.000
II	Emisija bez obaveze objavljivanja prospekta, i to:	21	192.197.275
	1. Ponuda za kvalifikovane investitore	8	94.506.693
	2. Konverzija potraživanja u akcije	2	37.076.901
	3. Ponuda za investitore koji uplaćuju najmanje 100.000 KM	2	31.100.000
	4. Spajanje akcija	1	661.011
	5. Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital	2	16.171.658
	6. Emisije akcija u postupku smanjenja osnovnog kapitala	6	12.681.012
Ukupno		21	217.197.275

Tabela 5. Zbirni pregled emisija hartija od vrijednosti po vrstama u toku 2013. godine

R. br.	Emitenti	Redni broj emisije i vrsta emitovane hartije	Obim emisije (KM)	Uplaćeno (KM)
I JAVNA PONUDA				
1.	Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina	12 (prioritetne akcije)	5.000.000	5.000.000
2.	Nova banka a.d. Banja Luka	19 (obveznice)	10.000.000	10.000.000
3.	Bobar banka a.d. Bijeljina	17 (obične akcije)	10.000.000	10.000.000
II EMISIJA BEZ OBAVEZE OBJAVLJIVANJA PROSPEKTA				
a) Ponuda za kvalifikovane investitore				
4.	Unicredit bank a.d. Banja Luka	9 (obične akcije)	15.000.300	15.000.300
5.	Sberbank a.d. Banja Luka	8 (obične akcije)	15.000.000	15.000.000
6.	Jahorina osiguranje a.d. Pale	10 (obične akcije)	2.114.300	3.911.455
7.	Toplana a.d. Banja Luka	2 (obične akcije)	10.000.000	10.000.000
8.	Banjalučka pivara a.d. Banja Luka	7 (obične akcije)	16.619.307	16.619.307
9.	Toplana a.d. Prijedor	1 (obveznice)	6.000.000	4.500.000
10.	Toplana a.d. Prijedor	4 (obične akcije)	2.000.000	2.000.000
11.	Hypo-Alpe-Adria-Bank a.d. Banja Luka	13 (obične akcije)	27.772.786	27.772.786
b) Konverzija obaveza u kapital				
12.	Fabrika šećera a.d. Bijeljina	3 (obične akcije)	18.379.913	18.379.913
13.	Famos Fabrika motora Sarajevo a.d. Istočno Sarajevo	2 (obične akcije)	18.696.988	18.696.988
v) Ponuda za investitore koji uplatiti najmanje 100.000 KM				
14.	Preduzeće za održavanje i zaštitu puteva Mrkonjićputevi a.d. Mrkonjić Grad	2 (obične akcije)	1.100.000	1.100.000
15.	Balkan Investment banka a.d. Banja Luka	12 (obične akcije)	30.000.000	30.000.000
g) Spajanje akcija				
16.	Društvo za proizvodnju modne konfekcije Sana-linea a.d. Srpska Kostajnica	2 (obične akcije)	661.011	
d) Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital				

R. br.	Emitenti	Redni broj emisije i vrsta emitovane hartije	Obim emisije (KM)	Uplačeno (KM)	
17.	Osiguranje Aura a.d. Banja Luka	3 (obične akcije)	1.250.000		
18.	Nova banka a.d. Banja Luka	20 (obične akcije)	14.921.658		
d) Smanjenje kapitala					
R. br.	Naziv emitenta	Redni broj emisije	Obim emisije	Osnovni kapital prije smanjenja	Iznos smanjenja kapitala
19.	Društvo za proizvodnju ambalaže od plastičnih masa i prerada plastičnih masa Plasmo a.d. Modriča	2 (obične akcije)	253.191	1.952.842	1.699.651
20.	Trgovačko akcionarsko društvo Krajina borac Banja Luka	4 (obične akcije)	53.371	1.316.488	1.263.117
21.	Fabrika šećera a.d. Bijeljina ⁵	2 (obične akcije)	10.453.580	90.879.997	80.426.417
22.	Balkan Investment banka a.d. Banja Luka	11 (obične akcije)	18.810	30.000.000	29.981.190
23.	Vučjak a.d. Brod	2 (obične akcije)	1.862.060	2.068.956	206.896
24.	Toplana a.d. Prijedor ⁶	3 (obične akcije)	40.000	5.300.948	5.260.948

Tabela 6. Pregled pojedinačnih emisija hartija od vrijednosti po vrsti u 2013. godini

Ukupna vrijednost prikupljenog dodatnog kapitala u postupcima javne ponude i u postupcima emisija zatvorenog tipa (privatne ili nejavne ponude), iz člana 60. stav 1. tačke a), b) osim konverzije potraživanja u akcije, v), g) i d), u toku 2013. godine je iznosila 150.903.848 KM (u toku 2012. godine, iznos ovih sredstava je bio 35.402.176 KM). U izvještajnom periodu, obavljeno je osam emisija za kvalifikovanog investitora i dvije emisije za investitore koji su uplatiti najmanje 100.000 KM.

U toku izvještajnog perioda odbačen je jedan zahtjev za odobrenje prospekta za emisiju akcija javnom ponudom, a u tri slučaja emitenti nisu uspješno okončali javnu ponudu hartija od vrijednosti (u dva slučaja predmet ponude su bile obične akcije a u jednom slučaju predmet prodaje su bile obveznice), dok je u jednom slučaju emitent odustao od javne ponude.

U vezi sa zahtjevima za promjene podataka u registru emitenata kod Komisije za hartije od vrijednosti po osnovu smanjenja osnovnog kapitala Komisija je jedan zahtjev odbacila, dok je takođe u jednom slučaju zahtjev odbila.

Komisija je usvojila i četrdeset i četiri odgovora⁷ na razne upite u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti.

Godina	Broj upravnih sporova	Broj riješenih sporova	U korist	Komentar
2004.	1	1	KHOV (1)	Tužba povučena
2005.	1	1	KHOV (1)	Tužba odbijena
2006.	4	4	KHOV (3) Tužitelja (1)	U tri slučaja tužba je odbijena U jednom slučaju tužba je uvažena ⁸

⁵ Istovremeno obavljeno sa rednim brojem 12, u postupku stečaja.

⁶ Istovremeno obavljeno sa rednim brojem 9 i 10.

⁷ Broj odgovora u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti u toku ranijih izvještajnih perioda

Godine	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Broj odgovora	35	61	69	24	15	44

⁸ Radi se o slučaju u kojem je sud prihvatio ulog u stvarima, iako ta mogućnost nije bila data u Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti.

2007.	2	2	KHOV (2)	Tužiocu odustali od tužbe
2008.	1	1	KHOV (1)	Tužba odbijena
2009.	3	3	KHOV (3)	U dva slučaja tužba odbačena U jednom slučaju tužba odbijena
2010.	6	6	KHOV (6)	U dva slučaja tužba je odbačena U četiri slučaja tužba odbijena
2011.	6	6	KHOV (2) Tužitelja (4)	U dva slučaja tužba je odbijena U četiri slučaja tužba je uvažena, a Komisija je donijela nove upravne akte prema pravnom shvatanju suda, a sa istim posljedicama za stranku ⁹
2012.	1	1	KHOV (1)	U jednom slučaju tužba je povučena
2013.	4	0	-	Svi postupci su u toku

Tabela 7. Uporedni pregled upravnih sporova pokrenutih protiv akata Komisije kojima su rješavani predmeti u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti i promjenama u registru emitenata u periodu od 2000. - 2013. godine.

U toku izvještajnog perioda, uvažene su dvije tužbe protiv akta Komisije u vezi sa postupcima promjene na kapitalu, uz obrazloženje da Komisija u vrijeme njihovog donošenja nije bila u mandatu. Oba postupka su ponovljena i Komisija je u jednom slučaju ponovo odbila zahtjev za odobrenje prospekta, a u drugom slučaju u kojem je postupak ponovljen, Komisija je donijela novi upravni akt kojim je odbijen zahtjev emitenta. U jednom slučaju tužilac je odustao od tužbe te je postupak obustavljen.

4. IZVJEŠTAVANJE I OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA OD STRANE EMITENATA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI KOJE SU PREDMET JAVNE PRODAJE

Pravilnikom o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne prodaje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/12, 111/12 i 117/12), detaljno je regulisan način izvršavanja obaveza akcionarskih društava i emitenata čije su hartije od vrijednosti predmet javne ponude.

Zbog činjenice da znatan broj akcionarskih društava nije imao odgovarajući kapacitet da zadovolji sve zakonske obaveze u pogledu izvještavanja investicione javnosti, kao i druge obaveze koje proističu iz pravne forme otvorenih akcionarskih društava, izmjenama člana 284. Zakona o tržištu iz aprila 2012. odvojene su obaveze emitenata sa službenog berzanskog tržišta i slobodnog tržišta.

Emitenti čije su hartije od vrijednosti uvrštene na službeno berzansko tržište, obavezni su da objavljuju:

- a) godišnje (uključujući i konsolidovane), polugodišnje i tromjesečne finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje,
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta,

⁹ U jednom slučaju se radilo o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, a u preostala tri slučaja sud je cijenio da je Komisija bila van mandata kada je odlučivala o ovim tačkama dnevnog reda.

g) poseban izvještaj revizora u skladu sa zahtjevima Komisije,

dok su emitenti čijim se hartijama od vrijednosti trguje na slobodnom tržištu, prema članu 285. Zakona, obavezni da objavljuju:

a) godišnje finansijske izvještaje,

b) revizorske izvještaje ako su dužni da vrše reviziju u skladu sa propisima Komisije i

v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta.

Emitenti, čije su hartije od vrijednosti uvrštene na slobodno tržište, obavezni su da sastavljaju i objavljuju godišnji finansijski izvještaj, konsolidovani finansijski izvještaj, izvještaj o poslovanju, revizorski izvještaj,¹⁰ te izvještaj o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta.

Zbog činjenice da znatan broj akcionarskih društava nije imao odgovarajući kapacitet da zadovolji sve zakonske obaveze u pogledu izvještavanja investicione javnosti, kao i druge obaveze koje proističu iz pravne forme otvorenih akcionarskih društava, izmjenama Zakona o tržištu odvojene su obaveze emitenata sa službenog berzanskog tržišta i slobodnog tržišta.

Tokom 2013. godine, Banjalučka berza je samostalno i prema zahtjevima emitenata objavila 2.020 korporativnih novosti, uglavnom saziva za skupštinu akcionara, prijedloga odluka i odluka skupštine akcionara, obavještenja o sticanju akcija, javnih ponuda za preuzimanje, mišljenja o ponudi za preuzimanje i drugih značajnih događaja. Dio tih informacija preuziman je iz dnevnih novina, dok su ostale informacije dobijene od emitenata. Ukupan broj objava na portalu Banjalučke berze u izvještajnom periodu je iznosio 3.138, odnosno u prosjeku svaki radni dan objavljivano je oko 13 objava. U gore navedene objave nisu uključene kursne liste, statistički i drugi izvještaji Banjalučke berze u vezi sa trgovanjem.

U izvještajnom periodu objavljeno je 314 revizorskih izvještaja, devet mišljenja revizora, pet mišljenja nadzornog odbora u vezi sa finansijskim izvještajima i jedno mišljenje odbora za reviziju o finansijskom izvještaju emitenata čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište i slobodno tržište, 41 nerevidirani godišnji finansijski izvještaj za 2012. godinu - za privredna društva na službenom berzanskom tržištu, 194 nerevidirana finansijska izvještaja za 2012. godinu preduzeća čije su akcije uvrštene na slobodno tržište, 14 finansijskih izvještaja za 2012. godinu i 154 mjesečnih izvještaja zatvorenih investicionih fondova koji su preuzeti od njihovih depozitara. Objavljeno je i 555 nerevidiranih finansijskih izvještaja za 2012. godinu za privredna društva, banke i osiguravajuće kuće (preuzeto od APIF-a), te jedan godišnji finansijski izvještaj za 2012. godinu Društva za upravljanje investicionim fondom.

Zbog neizvršavanja zakonskih obaveza u pogledu izvještavanja investicione javnosti, Komisija je u izvještajnoj godini podnijela 28 prekršajnih prijava zbog neobjavljivanja finansijskih i revizorskih izvještaja, te zbog neobjavljivanja značajnih radnji i događaja koje utiču na poslovanje emitenta.

5. PREUZIMANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA

Otvorena akcionarska društva (uz jedan izuzetak) su sadašnji pravni status dobila u procesu privatizacije. Relativno velika disperzija vlasništva, uzrokovana masovnom

¹⁰ U izvještajnom periodu bilo je predviđeno da emitenti, nad kojima je pokrenut stečajni postupak ili ispunjavaju dva od sljedeća tri kriterijuma: osnovni kapital iznosi manje od 3.000.000 KM, imaju manje od 200 akcionara, te akcije koje su emitovali nisu u vlasništvu investicionog fonda, nemaju obaveze da ovaj izvještaj sastavljaju, odnosno objavljuju;

vaučerskom privatizacijom, čak i u malim preduzećima (posmatrano iz aspekta veličine kapitala) uzrokovala je veći broj preuzimanja u prethodnom periodu.

Postupak preuzimanja otvorenih akcionarskih društava obavlja se u skladu sa Zakonom o preuzimanju akcionarskih društava („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 65/08, 92/09 i 59/13). čije odredbe omogućavaju manjinskim, ali i drugim akcionarima da, u postupku preuzimanja društva po unaprijed utvrđenim uslovima prodaju akcije emitentata u kojima nemaju znatnijeg uticaja na upravljanje, ili drugih interesa. Važnost ovog zakona na nelikvidnim tržištima, poput našeg, ima poseban značaj, s obzirom da je broj zainteresovanih investitora za pojedinačne emitente relativno mali (vrlo rijetko veći od jednog).

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o preuzimanju akcionarskih društava („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/13) iz izvještajnog perioda donio je nekoliko promjena za koje smatramo da će omogućiti dalje usaglašavanje sa Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta 2004/25/EZ od 21. aprila 2004. o ponudama za preuzimanje. Takođe, smatramo da će se ovim izmjenama izvršiti potrebna usaglašavanja sa odredbama Zakona o privrednim društvima¹¹, posebno u odnosu na utvrđivanje kontrolnog uticaja posredstvom vlasničkog kapitala, a time i podizanja procenta akcija s pravom glasa, nakon čijeg sticanja nastaje obaveza preuzimanja (sa 25% na 30%); te brisanje odredaba koje se odnose na prinudnu kupovinu i prinudnu prodaju akcija (s obzirom na određena negativna iskustva sa ovom zakonskom odredbom, jer su ponudoci zloupotrebljavali činjenicu da tržište nije likvidno) i korektniji način definisanja minimalne cijene po kojoj ponuda mora biti objavljena.

U toku 2013. godine provedeno je ukupno 27 postupaka preuzimanja pojedinačnih akcionarskih društava. Činjenica je da je veći broj perspektivnih preduzeća bio predmetom preuzimanja u prethodnom periodu, te da su u značajnoj mjeri iskorišćene mogućnosti da se promijeni pravna forma te izvrši delistiranje uzrokovala je znatno manji broj preuzimanja u odnosu na prošlogodišnji broj preuzimanja, kada je obavljen 41 postupak. Takođe, sve su rjeđi postupci u kojima se objava preuzimanja nekog akcionarskog društva obavlja po prvi put. Tako, od navedenih dvadeset i sedam postupaka, u dvanaest slučajeva ponuda za preuzimanje je data prvi put, deset puta po drugi put, u tri slučaja treći put i dva puta po četvrti put.

R. br.	Akcionarsko društvo (emitent)	Osnovni kapital emitenta (KM)	Ponudilac i lice/lica koja s ponudiocem zajednički djeluju	Cijena u postupku preuzimanja (KM)	Procenat akcija s pravom glasa u vlasništvu ponudioca	
					prije preuzimanja	nakon preuzimanja
Ponudilac stekao preko 75% vlasništva emitenta						
1.	Ekonomski institut a.d. Banja Luka (IV)	724.346	Integral inženjering a.d. Laktaši	1,00 KM	96,4078%	100%
2.	Šipad - komerc a.d. Bijeljina (II)	3.606.547	VOJIN MITROVIĆ	0,31 KM	95,9864%	100%
3.	Metalna industrija a.d. Prijedor (II)	6.490.464	"DIP-CO" d.o.o. Prijedor	0,40 KM	90,9666%	100%
4.	Zvornikputevi a.d. Zvornik	1.499.080	Savo Erić	0,65 KM	24,8022%	75,1572%
5.	Jedinstvo a.d. Novi Grad (IV)	1.983.577	Igor Janković	0,30 KM	95,2774%	100%
6.	Veletekstil a.d. Banja Luka (II)	6.511.102	AS Astorija d.o.o. Banja Luka	0,1855 KM	69,0993%	77,1084%
7.	PIK a.d. Šamac	6.109.335	Agro group d.o.o. Brčko	0,45 KM	81,0848%	100%

¹¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 127/08, 58/09 i 100/11.

R. br.	Aktionarsko društvo (emitent)	Osnovni kapital emitenta (KM)	Ponudilac i lice/lica koja s ponudiocem zajednički djeluju	Cijena u postupku preuzimanja (KM)	Procenat akcija s pravom glasa u vlasništvu ponudioca	
					prije preuzimanja	nakon preuzimanja
8.	Banja Laktaši a.d. Laktaši (III)	12.868.062	Integral inženjering a.d. Laktaši	0,25 KM	96,0789%	100%
9.	"Nevesinjeputevi a.d. Nevesinje	409.095	S.C.P. Lein International	1,28 KM	50,2213%	84,9382%
10.	Šipad a.d. Doboj (II)	400.971	Desimir Močić	0,10 KM	55,2454%	91,8857%
11.	Fabrika duvana a.d. Banja Luka	7.060.394	Blagoevgrad-BT	1,17 KM	70,6048%	89,6946%
Ponudilac stekao manje od 75 % vlasništva emitenta						
1.	Čajavec-uslužne djelatnosti a.d. Banja Luka	879.712	Čajavec SIP a.d. Banja Luka	0,002 KM	66,3481%	66,3481%
2.	Veletekstil a.d. Banja Luka	6.511.102	AS Astorija d.o.o. Banja Luka	0,1855 KM	24,9900%	69,0993%
3.	IGM Drina a.d. Bijeljina	7.427.842	"IGMIN-MM" d.o.o. Modriča	0,30 KM	46,4627%	54,8434%
4.	Dial a.d. Teslić (II)	940.419	Srđan Vajić	0,01 KM	37,2399%	37,2399%
5.	Saničani a.d. Prijedor	11.882.463	Radojica Ratkovac	0,10 KM	0,0000%	52,1289%
Ponudilac i lica koja zajednički djeluju s ponudiocem stekli više od 75 % vlasništva emitenta						
1.	Vazdušna banja a.d. Kneževo	3.034.188	Savo Škeljić	0,10 KM	24,5653%	28,8962%
			Teodor Ponorac		24,9500%	24,9500%
			Predrag Škeljić		24,2392%	24,2392%
2.	Tvornica opekarских proizvoda a.d. Banja Luka (II)	7.305.722	IGMIN MM d.o.o. Modriča	0,420 KM	68,9428%	73,9336%
			Milan Mišić		26,0664%	26,0664%
3.	Banjaluka film a.d. Banja Luka (II)	1.115.139	Nenad Ninković	0,6879 KM	22,8117%	28,1628%
			Evropa 92 d.o.o. Gradiška		41,7622%	41,7622%
			Vladimir Ljevar		30,0750%	30,0750%
4.	UP Drina.d. Bijeljina (III)	2.633.318	Dobrivoje Tukić	0,40 KM	45,2979%	50%
			Petar Mitrović		45,0263%	50%
5.	Građevinsko zanatstvo a.d. Trebinje	377.906	Herc invest d.o.o. Trebinje	0,16 KM	15,0000%	66,4594%
			Bratislav Pidžula		23,9999%	23,9999%
6.	Mrkonjićputevi a.d. Mrkonjić Grad (II)	2.940.150	MG MIND d.o.o. Mrkonjić Grad	1,00 KM	37,4131%	49,6502%
			Mladen Milanović		40,6077%	40,6077%
7.	Progres a.d. Bijeljina	5.815.486	Bobar Autosemberija d.o.o. Bijeljina	1,7500 KM	19,9295%	42,6920%
			Bobar osiguranje a.d. Bijeljina		19,2965%	19,2965%
			Gavrilo Bobar		19,8587%	19,8587%
			Darko Jeremić		5,9603%	5,9603%
8.	TP Veselin Masleša a.d. Banja Luka (III)	1.143.040	"JAČIMOVIĆ" d.o.o. Banja Luka	0,82 KM	85,2499%	90,4815%
			Gostimir Jaćimović		9,5185%	9,5185%

R. br.	Akcionarsko društvo (emitent)	Osnovni kapital emitenta (KM)	Ponudilac i lice/lica koja s ponudiocem zajednički djeluju	Cijena u postupku preuzimanja (KM)	Procenat akcija s pravom glasa u vlasništvu ponudioca	
					prije preuzimanja	nakon preuzimanja
9.	Magrel a.d. Banja Luka	4.110.169	Milorad Mirčeta	0,15 KM	23,7992%	26,1418%
			Radomir Kerkez		24,8995%	24,8995%
			Nikola Kecman		29,9404%	29,9404%
			Dane Medić		2,9964%	2,9964%
			Vito Miljević		1,0219%	1,0219%
			Ljubinko Pejović		15,000%	15,000%
Ponudilac i lica koja zajednički djeluju s ponudiocem stekli manje od 75 % vlasništva emitenta						
1.	GP Gradip a.d. Prnjavor (II)	3.448.947	GP Ljubić a.d. Prnjavor	0,30 KM	41,2569%	41,2569%
			Branimir Bijelić		12,1994%	18,8281%
2.	Romanijaputevi a.d. Sokolac (II)	7.851.388	S.C.P. Lein International	0,30 KM	0%	4,3127%
			Zoran Gajić		0,0411%	0,0411%
			Mirko Pandurević		30,0068%	30,0068%

Tabela 8. Pregled završenih postupaka preuzimanja akcionarskih društava u 2013. godini

U izvještajnom periodu nije bilo konkurentskih ponuda. Od početka primjene Zakona o preuzimanju akcionarskih društava 2002. godine, pa do kraja izvještajnog perioda (2013. godine), objavljene su ponude za preuzimanje 309 akcionarskih društava. U 243 slučaja ponudionci su stekli više od 50% učešća u vlasništvu i time faktički preuzeli kontrolu nad radom akcionarskog društva.

U izvještajnom periodu Komisija nije utvrđivala obaveze objavljivanja javne ponude za preuzimanje, s obzirom da su ponudionci na vrijeme izvršavali svoje obaveze u pogledu objavljivanja i provođenja ponuda za preuzimanje.

Komisija je usvojila devetnaest odgovora na upite i zahtjeve za davanje mišljenja u vezi sa procedurom preuzimanja.

U toku 2013. godine Komisija nije pokretala prekršajne postupke u vezi sa primjenom odredbi Zakona o preuzimanju akcionarskih društava.

6. PROMJENA OBLIKA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I PROMJENA PRAVNE FORME

Zakonom o privrednim društvima uređena je i mogućnost promjene oblika akcionarskog društva (odredbama čl. 188. – 192.), kao i mogućnost promjene pravne forme akcionarskog društva (odredbe članova 421. – 424.). Na osnovu ovlašćenja iz člana 189. i člana 421. tog zakona Komisija je dodatno uredila ovu oblast donošenjem Pravilnika o uslovima i postupku pretvaranja zatvorenog akcionarskog društva u otvoreno, odnosno otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i promjeni pravne forme akcionarskog društva („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/10, 60/12 i 117/12).

U toku izvještajnog perioda, Komisija je u 25 slučajeva upisala promjenu pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću, čime je nastavljen trend intenziviranja zatvaranja akcionarskih društava i njihovog naknadnog delistiranja sa Banjalučke berze.

U jednom slučaju Komisija je odbacila obavještenje emitenta o promjeni pravne forme kao neuredno, dok je u jednom slučaju postupak prekinut za rješavanja prethodnog pitanja.

7. IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI UČESNICIMA NA TRŽIŠTU

Poslovi koje Komisija obavlja u dijelu izdavanja dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu mogu se grupisati u tri cjeline i to:

1. operativne aktivnosti,
2. edukativne aktivnosti i
3. registracioni poslovi.

Operativne aktivnosti Komisije u dijelu izdavanja dozvola i saglasnosti odnose se na prijem i obradu zahtjeva podnesenih u skladu sa odredbama Zakona o investicionim fondovima i Zakona o tržištu hartija od vrijednosti.

7.1. Dozvole i saglasnosti u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima

Zakonom o investicionim fondovima Komisiji za hartije od vrijednosti data su ovlašćenja za izdavanje sljedećih dozvola:

- Društvima za upravljanje investicionim fondovima za obavljanje djelatnosti vezanih uz upravljanje investicionim fondovima (član 28. Zakona);
- Društvima za upravljanje dozvolu za osnivanje i upravljanje investicionim fondovima i to:
 - zatvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom (član 60. Zakona),
 - zatvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom za ulaganje u nekretnine (član 80. Zakona),
 - otvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom (član 87. Zakona) i
 - otvorenim investicionim fondom sa privatnom ponudom (član 123. Zakona);
- Društvima za upravljanje investicionim fondovima rizičnog kapitala za obavljanje djelatnosti vezanih uz osnivanje i upravljanje investicionim fondovima rizičnog kapitala sa privatnom ponudom (član 195. Zakona);
- Investicionim fondovima za promjenu banke depozitara (član 56. Zakona).

Pored nabrojanih dozvola, Komisija je ovlašćena da donosi rješenja kojima se daje:

1. Saglasnost na prospekt i statut investicionog fonda i sve njihove izmjene i dopune (član 105., 142., i 217. Zakona);
2. Saglasnost na pravilnik kojim se uređuje sukob interesa društva za upravljanje investicionim fondovima kojima upravlja (član 30. Zakona);
3. Saglasnost na imenovanje članova uprave društva za upravljanje (član 2. Pravilnika o uslovima za obavljanje poslova članova uprave društva za upravljanje investicionim fondovima);
4. Saglasnost na prenos poslova iz člana 23. Zakona na treća lica radi povećanja efikasnosti obavljanja poslova za čiji se prenos daje saglasnost (član 24. Zakona);
5. Odobrenje svih promotivnih informacija o investicionim fondovima i društvima koja njima upravljaju, a posebno koje se odnose na vlasničke udjele, finansijsko poslovanje i prava vlasnika udjela investicionog fonda (član 115. Zakona);
6. Saglasnost na pripajanje dva otvorena investiciona fonda,

U 2013. godini u Republici Srpskoj na tržištu kapitala poslovalo je 16 investicionih fondova, od kojih 14 zatvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom i dva otvorena

investiciona fonda sa javnom ponudom. Fondovima je u istom periodu upravljalo 13 registrovanih društava za upravljanje.

Naziv fonda	Datum izdavanja dozvole
Naziv društva: DUIF "EUROINVESTMENT" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "EUROINVESTMENT FOND" a.d. Banja Luka	27.8.2007.
Naziv društva: DUIF "ZEPTER INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "ZEPTER FOND" a.d. Banja Luka	25.5.2007.
Naziv društva: DUIF "AKTIVA INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "AKTIVA INVEST FOND" a.d. Banja Luka	25.7.2007.
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "VB FOND" a.d. Banja Luka	3.7.2007.
Naziv društva: DUIF "VIB" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond "VAUČERSKO INVESTICIONI BIZNIS FOND" a.d. Banja Luka	11.9.2007.
Naziv društva: DUIF "INVEST NOVA" a.d. Bijeljina	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "INVEST NOVA FOND" a.d. Bijeljina	15.6.2007.
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "UNIOINVEST FOND" a.d. Bijeljina	28.9.2007.
Naziv društva: DUIF "Jahorina Konseko Progres " a.d. Pale	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "JAHORINA KONSEKO INVEST" a.d. Pale	21.12.2007.
Naziv društva: DUIF "MIKROFIN INVEST" d.o.o. Banja Luka	
Otvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "MIKROFIN PLUS"	23.9.2008.
Naziv društva: DUIF „BALKAN INVESTMENT MENADŽMENT“ a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "BALKAN INVESTMENT FOND"	25.7.2007.
Naziv društva: DUIF "BLB MENADŽMENT INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "BLB-PROFIT" a.d. Banja Luka	25.5.2007.
Naziv društva: DUIF "BORS INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "BORS INVEST FOND" a.d. Banja Luka	3.7.2007.
Naziv društva: DUIF "KRISTAL INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "KRISTAL INVEST FOND" a.d. Banja Luka	13.7.2007.
Otvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "KRISTAL KAPITAL"	11.12.2007.
Naziv društva: DUIF "POLARA INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "POLARA INVEST FOND" a.d. Banja Luka	3.7.2007.
Naziv društva: DUIF "PRIVREDNIK" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "PRIVREDNIK INVEST" a.d. Banja Luka	15.6.2007.

Tabela 9. Pregled društava za upravljanje i investicionih fondova

U Republici Srpskoj i dalje dominiraju zatvoreni u odnosu na otvorene investicione fondove, što je posljedica transformacije privatizacionih investicionih fondova u zatvorene investicione fondove tokom 2007. godine.

Vrsta predmeta	Broj predmeta
Saglasnost na izmjene prospekta i statuta fonda	4
Saglasnost na imenovanje direktora i članova upravnog odbora društva	11
Saglasnost na interna akta društva za upravljanje (pravilnik o sukobu interesa)	1
Odobrenje prenosa poslova iz člana 23. Zakona na treća lica	1
Saglasnost na promjenu banke depozitara ili ugovor sa bankom depozitarom i njegove izmjene i dopune	1

Tabela 10. Pregled obrađenih predmeta u 2013. godini u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima

7.2. Dozvole i saglasnosti u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti

U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna da daje sljedeće dozvole:

1. Berzanskim posrednicima izdaje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti i to (član 62. Zakona):
 - brokerske poslove,
 - dilerske poslove,
 - poslove podrške tržištu (eng. market making),
 - poslove upravljanja portfeljom,
 - poslove agenta emisije,
 - poslove preuzimanja emisije (eng. Underwriting),
 - poslove investicionog savjetovanja,
 - kastodi poslove;
2. Bankama izdaje dozvolu za obavljanje kastodi poslova, kao što su vođenje računa hartija od vrijednosti za račun klijenata, postupanja po nalogu klijenata i druge poslove u skladu sa Zakonom (član 128. Zakona);
3. Berzi i drugom uređenom javnom tržištu izdaje dozvolu za poslovanje (član 143. Zakona);
4. Centralnom registru hartija od vrijednosti izdaje dozvolu za obavljanje poslova propisanih u članu 189. Zakona (član 196. Zakona);
5. Fizičkim licima izdaje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera (član 93. Zakona).

Pored navedenih dozvola, Komisija za hartije od vrijednosti je ovlašćena da donosi i sljedeća rješenja kojima se:

1. Daje saglasnost na opšta akta i izmjene i dopune opštih akata berzanskih posrednika, Banjalučke berze hartija od vrijednosti, Centralnog registra hartija od vrijednosti i kastodi banaka;
2. Odobrava promotivni materijal berzanskih posrednika;
3. Daje saglasnost na imenovanje organa berzanskih posrednika, Banjalučke berze hartija od vrijednosti, Centralnog registra hartija od vrijednosti i kastodi banaka;
4. Izdaje uvjerenje o položenom ispitu za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera

R. br.	Naziv berzanskog posrednika	Poslovi obuhvaćeni dozvolom	Datum izdavanja dozvole	Važenje dozvole
1.	Monet Broker a.d. Banja Luka	Brokerski i dilerski poslovi	18.1.2007.	18.1.2016.
		Poslovi agenta emisije	18.10.2011.	18.10.2014.
		Poslovi investicionog savjetovanja	30.12.2009.	30.12.2015.
2.	Zepter Broker a.d. Banja Luka	Brokerski i dilerski poslovi	31.03.2011.	31.03.2014
3.	Eurobroker a.d. Banja Luka	Brokerski poslovi	24.04.2011.	24.4.2014.
		Dilerski poslovi i poslovi agenta emisije	25.07.2010.	25.07.2016.
4.	Hypo Alpe Adria bank a.d. Banja Luka, Poddjel za poslovanje sa hartijama od vrijednosti Hypo Broker	Brokerski, dilerski poslovi , poslovi podrške tržištu, poslovi preuzimanja emisije, poslovi agenta emisije,	24.4.2009.	24.4.2015.
5.	Advantis Broker a.d. Banja Luka	Brokerski, dilerski poslovi, poslovi upravljanja portfeljom, poslovi preuzimanja emisije, poslovi agenta emisije, poslovi podrške tržištu	5.3.2010.	5.3.2016.
		Poslovi investicionog savjetovanja	19.1.2009.	19.1.2015.
6.	Unicredit Bank a.d. Banja Luka, Unicredit Broker	Brokerski, dilerski poslovi	28.4.2010	28.4.2016
7.	"Bobar Banka" a.d. Bijeljina, Odjeljenje za poslovanje sa hartijama od vrijednosti Bobar Broker	Brokerski, dilerski poslovi	28.3.2011	28.3.2014
		Poslovi agenta emisije, poslovi podrške tržištu, poslovi preuzimanja emisije	13.06.2011	13.06.2014
8.	"Nova Banka" a.d. Banja Luka, Filijala za poslove sa hartijama od vrijednosti Nova Broker	Brokerski i dilerski poslovi	19.4.2011	19.4.2014.
9.	Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	Brokerski poslovi	2.2.2010.	2.2.2016.
10.	Balkan Investment Bank a.d. Banja Luka, Odjeljenje za posredovanje u poslovima za hartije od vrijednosti "Balkan Investment Broker"	Brokerski i dilerski poslovi, poslovi agenta emisije, poslovi podrške tržištu i poslovi preuzimanja emisije	18.04.2008.	18.04.2014.

Tabela 11. Pregled berzanskih posrednika koji su imali dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti na dan 31.12.2013. godine

U 2013. godini Berzanski posrednik Fima International a.d. Banja Luka je donio Odluku o prestanku rada i podnio nadležnom Okružnom privrednom sudu prijedlog za otvaranje likvidacionog postupka.

Berzanski posrednik Zepter Broker a.d. Banja Luka je u izvještajnoj godini prestao da obavlja poslove agenta emisije.

Naziv kastodi banke	Datum izdavanja	Važenje dozvole
"Raiffeisen BANK" d.d. BiH	05.01.2010.	05.01.2016.
"Nova Banka" a.d. Banja Luka	30.03.2010.	04.04.2016.
"UniCredit Bank" d.d. Mostar	29.04.2010.	24.04.2016.
"Balkan Investment Bank" a.d. Banja Luka	27.01.2010.	27.01.2016.
"UniCredit Bank" a.d. Banja Luka	20.05.2009.	20.05.2012.
„Sparkasse Bank“ dd Sarajevo-Tim za skrbničke poslove	27.02.2012.	27.02.2015.
"Centralni registar hartija od vrijednosti" a.d. Banja Luka	04.05.2009.	04.05.2015.

Tabela 12. Pregled kastodi banaka koje su imale dozvolu za obavljanje poslova na dan 31.12.2013. godine

Izmjenama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i time i izmjenama Pravilnika o obavljanju kastodi poslova, propisana je obaveza kastodi banaka sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine da za poslovanje na teritoriji Republike Srpske osnuju poslovnu jedinicu. Rok za usklađivanje sa navedenim izmjenama je istekao 31.03.2013. godine.

U izvještajnoj godini prestale su da važe dozvole za obavljanje kastodi poslova kastodi bankama sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine "NLB Tuzlanskoj banci" d.d. Tuzla i "Hypo Alpe-Adria-Bank" d.d. Mostar.

Ostale kastodi banke sa sjedištem u Federaciji BiH su uskladile svoje poslovanje sa izmjenama propisa i osnovale poslovne jedinice na teritoriji Republike Srpske.

Od navedenih kastodi banaka, Centralni registar hartija od vrijednosti, UniCredit Bank a.d. Banja Luka, i Balkan Investment Bank a.d. Banja Luka obavljaju poslove depozitara investicionih fondova u skladu sa odredbama Zakona o investicionim fondovima.

Vrsta predmeta	Broj dozvola
Dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti (davanje, oduzimanje i produženje)	3
Davanje saglasnosti za imenovanje direktora berzanskog posrednika	2
Davanje saglasnosti na akta berzanskog posrednika	3
Davanje dozvole za obavljanje kastodi poslova (davanje, oduzimanje i produženje)	5
Davanje saglasnosti za imenovanje rukovodioca dijela banke koji se bavi kastodi poslovima	2
Davanje saglasnosti na akta kastodi banaka	-
Davanje dozvole i produženja dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u svojstvu investicionog menadžera, brokera ili investicionog savjetnika	37
Priznavanje zvanja investicionog menadžera, brokera ili investicionog savjetnika	
Oduzimanje dozvole fizičkim licima za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti zbog neispunjenja uslova iz dozvole (prestanka radnog odnosa u berzanskom posredniku)	5
Zaključak kojim se nalaže dostavljanje dokaza o izmirenju obaveza prema klijentima nakon prestanka rada berzanskog posrednika ili kastodi banke	1
Zaključak kojim se odobrava reklamni materijal berzanskih posrednika	1
Davanje saglasnosti na akta Centralnog registra	2
Davanje saglasnosti na akta Banjaliučke berze	1
Saglasnost na imenovanje članova Nadzornog odbora Banjalučke berze	3
Ostali obrađeni predmeti (odgovori na upite, ostali zaključci)	4

Tabela 13. Pregled obrađenih predmeta u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti

7.3. Ispiti za sticanje zvanja

U skladu sa članom 93. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera ("Službeni glasnik RS", broj: 119/06 i

17/08) Komisija za hartije od vrijednosti organizuje i provodi pripreme i organizuje polaganje stručnih ispita za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera.

Ispiti se polažu u skladu sa Programom za polaganje stručnih ispita.

Ispit za sticanje zvanja brokera polaže se iz sljedećih oblasti:

- regulacija i infrastruktura finansijskog tržišta,
- regulatorni i nadzorni organi,
- učesnici na finansijskom tržištu i njihova zaštita,
- finansijski instrumenti i procesi, kao i
- finansijska analiza

Ispit za sticanje zvanja investicioni savjetnik polaže se iz sljedećih oblasti:

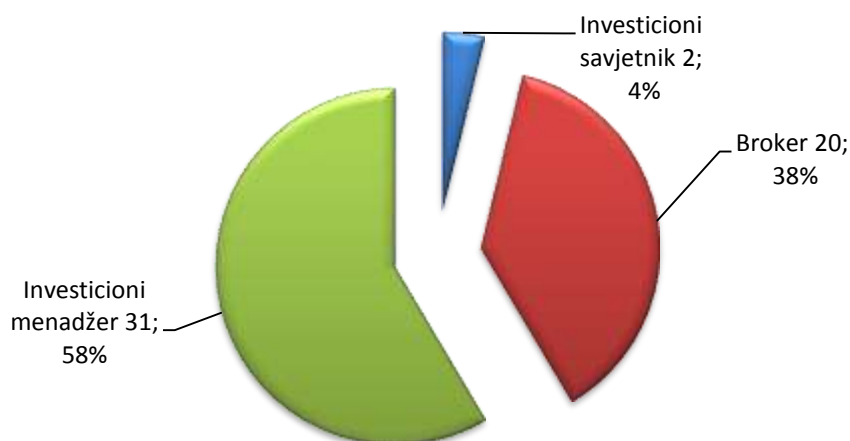
- ekonomska analiza,
- pravo i etika,
- analiza finansijskih instrumenata, kao i
- investicione strategije i portfolio menadžment

Ispit za sticanje zvanja investicioni menadžer polaže se iz sljedećih oblasti:

- ekonomska analiza,
- pravo i etika,
- analiza finansijskih instrumenata,
- investicione strategije i portfolio menadžment,
- analiza finansijskih izvještaja, kao i
- korporativne finansije

U skladu sa Odlukom o utvrđivanju ispitnih rokova u 2013. godini, ispitni rokovi za polaganje ispita za sticanje zvanja investicionog menadžera, investicionog savjetnika i brokera su organizovani jednom mjesečno. Ispiti su održavani u skladu sa pristiglim prijavama za određeni ispitni rok.

U izvještajnoj godini održano je pet ispita kojima je pristupilo ukupno deset kandidata, od čega je osam polagalo ispit za sticanje zvanja investicionog menadžera a dva su polagala ispit za sticanje zvanja brokera. Nakon obrade rezultata urađenih testova, osam kandidata je steklo zvanje investicionog menadžera, a jedan kandidat je stekao zvanje brokera.

Slika 2. Učešće pojedinih zvanja u ukupnom broju važećih dozvola izdatih fizičkim licima za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti

Na dan 31.12.2013. godine dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera imala su ukupno 53 lica. Od toga 20 lica ima dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, 2 lica u zvanju investicionog savjetnika i 31 lice u zvanju investicionog menadžera.

8. RAZVOJ I MEĐUNARODNA SARADNJA

U 2013. godini najveći dio aktivnosti Komisije u oblasti razvoja i međunarodne saradnje bile su posvećene:

- praćenju regulative i prakse u djelokrugu rada Komisije,
- praćenju regulative i prakse drugih oblasti koje su direktno ili indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti i/ili aktivnostima Komisije,
- analiziranju i predlaganju rješenja i prijedloga za izmjenu/dopunu postojeće regulative ili prijedloga novih opštih akata Komisije,
- analizi učesnika i (novih) finansijskih instrumenata na tržištu hartija od vrijednosti,
- saradnji sa Međunarodnom organizacijom Komisija za hartije od vrijednosti (eng. International Organization of Securities Commissions – IOSCO)
- saradnji sa drugim regulatorima tržišta hartija od vrijednosti – članicama IOSCO-a i saradnji sa potpisnicima IOSCO Međunarodnog memoranduma o razumijevanju (eng. IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding – IOSCO MMoU)
- saradnji sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu
- aktivnostima na harmonizaciji sa propisima Evropske unije i usaglašavanju propisa unutar Bosne i Hercegovine
- edukaciji učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Aktivnosti Komisije u dijelu razvoja i međunarodne saradnje mogu se grupisati u tri cjeline: 1) normativne aktivnosti, 2) saradnja sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu i 3) promocija i edukacija..

8.1. Normativne aktivnosti

Pod normativnim aktivnostima Komisije podrazumijeva se izrada nacrti i prijedloga regulative, u direktnoj ili indirektnoj nadležnosti Komisije, kao što su: zakoni, pravilnici iz nadležnosti Komisije, interni akti Komisije, opšti akti i pravila poslovanja učesnika na tržištu i dr. Glavna aktivnost Komisije na polju normativnih aktivnosti ogledala se u pripremi prijedloga novih opštih akata, kao i pripremi prijedloga izmjena i/ili dopuna već donijetih podzakonskih akata iz nadležnosti Komisije.

U 2013. godini dva puta je došlo do izmjena i dopuna Zakona o tržištu hartija od vrijednosti. Veliki dio aktivnosti Komisije odnosio se i na učešće u radnoj grupi za izmjene i dopune Zakona o investicionim fondovima. Komisija je u izvještajnoj godini, putem svojih predstavnika u radnoj grupi za izradu radne verzije Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o investicionim fondovima bila aktivno uključena u kreiranju predloženih zakonskih rješenja. Pored toga, predstavnici Komisije učestvovali su u javnoj raspravi na predloženi Nadžrt Zakona i u izradi radne verzije Prijedloga zakona.

R. br.	Naziv objave	Datum i broj Sl. gl.
1.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o poslovanju berzanskih posrednika.	28.01.2013. Broj 5/13
2.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obavljanju kastodi poslova.	28.01.2013. Broj 5/13

R. br.	Naziv objave	Datum i broj Sl. gl.
3.	Od luka o izmjenama i dopunama Tarife naknada, broj: 01-XXXII-143/13	18.03.2013. Broj 22/13.
4.	Rješenje broj: 01-u p-061-614/13 od 04.04.2013. god.	26.04.2013. Broj 34/13
5.	Rješenje broj: 01-u p-061-963/13 od 21.05.2013. god.	03.06.2013. Broj 46/13
6.	Rješenje broj: 01-u p-061-964/13 od 21.05.2013. god.	03.06.2013. Broj 46/13
7.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti.	07.06.2013. Broj 47/13
8.	Uputstvo o prestanku važenja Uputstva o načinu zastupanja akcionara na Skupštini akcionara.	27.06.2013. Broj 54/13
9.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti	15.10.2013. Broj 88/13.

Tabela 14. Propisi koje je Komisija donijela u 2013. godini

8.2. Razvoj informacionog sistema

U toku 2013. godine, Komisija je nastavila intenzivno na izgradnji svog informacionog sistema, kroz čitav opseg projekata razvoja softvera, konsolidacije sistema i informacionih resursa.

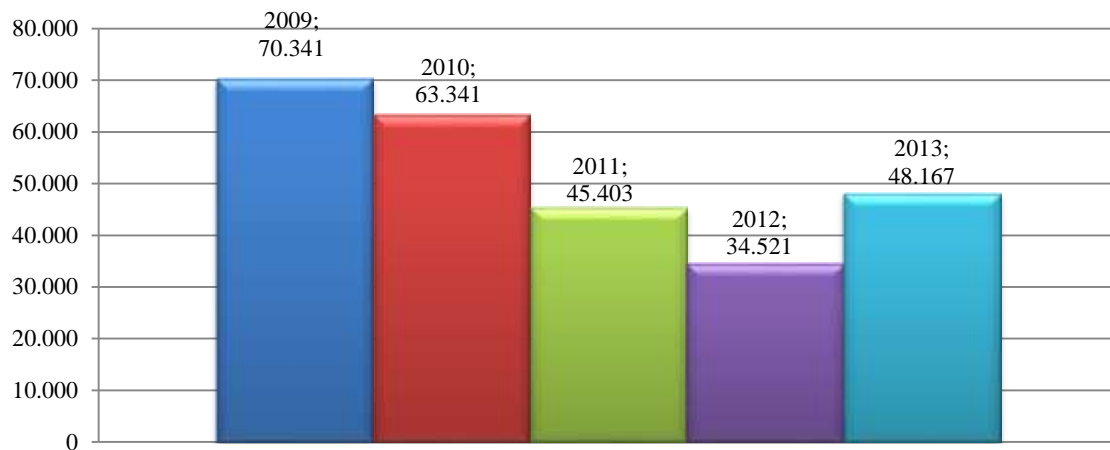
Glavna aktivnost u 2013. godini je bila izgradnja Sistema za elektronsko vođenje protokola. Realizovana je ideja izrade sistema vođenja knjige protokola, koji je kombinovan sa sistemom za upravljanje dokumentima, a kroz koji je pretraživanje i evidencija ulaznih i izlaznih dokumenata daleko naprednija. Takođe, ovaj sistem je direktno povezan sa svim ostalim sistemima Komisije, kao na primjer sistemom za vođenje predmeta i sistemom za arhiviranje.

Sistem za vođenje predmeta je dio Sistema za elektronsko vođenje protokola u Komisiji i omogućava da se na jednom mjestu vode predmeti u okviru svih sektora i odlažu relevantni dokumenti, radi lakše i efikasnije pretrage u budućnosti. Takođe, svi rukovodioci sektora i viši nivo rukovodilaca Komisije mogu efikasno i brzo da dobiju informacije o statusima obaveza u sektorima. Tačnije, moguće je nadgledati broj predmeta u obradi, njihov napredak, probijanje rokova, raspoređivanje zaduženja radi boljeg balansa u radu zaposlenih u Komisiji i analizu svih ovih informacija radi unapređenja procesa rada u Komisiji.

Kao i prethodnih godina, nastavljene su aktivnosti na unapređenju Sistema za nadzor u dijelu automatske obrade trgovanja na Banjalučkoj berzi vezano za nadzornu funkciju Komisije na tržištu kapitala te statističke obrade dostupnih podataka iz registara komisije. Dodano je nekoliko novih algoritama za detekciju manipulativnih aktivnosti na tržištu dok su postojeći ažurirani i optimizovani.

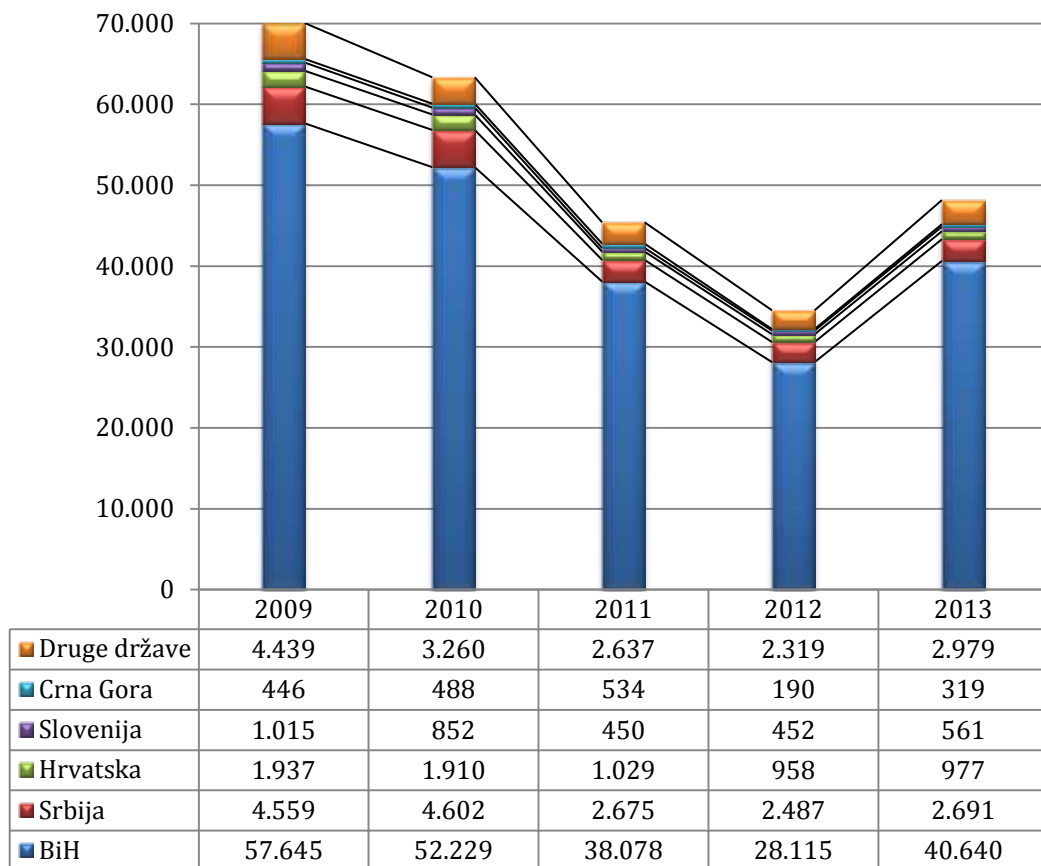
Komisija je u 2013. godini obavljala slijedeće poslove na kontinuiranom osnovu:

- redovno održavanje i nadogradnja registara Komisije,
- unapređenje Sistema za elektronsko prikupljanje informacija (EPI 2.0),
- unapređenje Web sajta Komisije,
- redovno održavanje i nadogradnja server sale i radnih stanica i
- ostali poslovi vezano za Informacioni sistem.

Slika 1. Broj posjetilaca Web stranice Komisije od 2009. do 2013. godine.

Iz statistike posjeta po državama, vidljiv je trend smanjenja posjetilaca iz svih regiona.

Slika 2. Lokacije (države) iz kojih su pristupali posjetioci web sajta Komisije u periodu od 2009. do 2013. godine

8.3. Saradnja

Saradnja obuhvata raznovrsne oblike poslovnih kontakata i razmjene informacija sa domaćim, stranim i međunarodnim institucijama, organizacijama, organima vlasti, kao i udruženjima i obrazovnim ustanovama. U prvom redu to je saradnja sa regulatornim organima Republike Srpske (npr. Agencija za bankarstvo, Agencija za osiguranje i sl.), sa organima Vlade Republike Srpske, sa sudovima i tužilaštvima Republike Srpske, sa obrazovnim

institucijama, strukovnim udruženjima i sl., ali i saradnja sa institucijama Federacije BiH, zajedničkim organima Bosne i Hercegovine, regulatornim tijelima drugih država, kao i saradnja sa međunarodnim institucijama i asocijacijama.

U toku 2013. godine nastavljena je saradnja sa Međunarodnom organizacijom komisija za hartije od vrijednosti (International Organization of Securities Commissions - IOSCO), kao i sa drugim regulatornim tijelima finansijskog tržišta, koje su članice IOSCO-a kroz različite forme i projekte koji su detaljnije opisani u dijelu Međunarodna saradnja. Saradnja sa organima Vlade Republike Srpske odnosi se na redovne kontakte sa Ministarstvom finansija i Ministarstvom za ekonomske odnose i regionalnu saradnju na usaglašavanju propisa iz oblasti tržišta kapitala sa pravom Evropske unije.

8.3.1. Međunarodna saradnja

Komisija je članica IOSCO od 2001. godine, a od 05.10.2009. godine i potpisnica Međunarodnog memoranduma o razumijevanju IOSCO MMoU u vezi konsultacija, saradnje i razmjene informacija.

Potpisivanjem IOSCO MMoU članice IOSCO, regulatorna tijela tržišta kapitala zemalja u svijetu, izražavaju jasne namjere da međusobno saraduju i razmjenjuju informacije sa ciljem da osiguraju provođenje i primjenu zakona i propisa iz nadležnosti regulatora. IOSCO MMoU obezbjeđuje mehanizam putem kojeg regulatori tržišta kapitala mogu sigurno i pouzdano da razmjenjuju veoma važne informacije i dokumentaciju vezanu za istrage o vlasništvu nad hartijama od vrijednosti, transakcijama sa hartijama od vrijednosti i derivatima, prenosu hartija od vrijednosti i novčanim transakcijama vezanim za trgovanje i prenos hartija od vrijednosti, te da otkriju i informišu relevantne regulatore o eventualnim nepravilnostima i nezaklonostima na tržištu kapitala, kako bi se iste pravovremeno mogle procesuirati.

U skladu sa IOSCO MMoU Komisija se u toku 2013. godine obratila regulatoru Republike Litvanije sa zahtjevom za dostavljanje informacija koje su se odnosile na:

- razmjenu informacija i dokumentacije o poslovanju pravnog lica iz Hrvatske u vezi sa postupkom vođenim pred nadležnim organima Republike Hrvatske protiv ovog lica,
- promet hartijama od vrijednosti domaćeg emitenta i stanju ovih i svih drugih hartija od vrijednosti na vlasničkom računu, pravnog lica, nerezidenta, u Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka,
- pomoć pri identifikaciji klijenata, nerezidenata, koji trguju preko zbirnih kastodi računa, a koriste usluge ovlaštenih lica na tržištu Republike Srpske, za potrebe nadzora nad društvom za upravljanje,

Kroz saradnju sa IOSCO, Komisija je redovno informisana o aktivnostima članica IOSCO, na razvoju, implementaciji i promociji međunarodno priznatih standarda u izradi regulative, nadzoru i provođenju zakona i propisa, aktivnostima na zaštiti investitora i promociji povjerenja investitora u integritet tržišta kapitala, te razmjeni informacija na globalnom i regionalnom nivou.

Konsultacije putem elektronske pošte predstavljaju jedan od vidova saradnje, koje koriste uglavnom regulatori manje razvijenih tržišta kapitala/hartija od vrijednosti. Ovaj vid komunikacije omogućen je isključivo članicama IOSCO. Pitanja, upitnici, izvještaji, zahtjevi (za mišljenjima, tumačenjima, pojašnjenjem domaće regulative) itd. se dostavljaju IOSCO, koji ih prosljeđuje ostalim članicama. Regulatori tržišta, šalju odgovore na isti način. Brojni odgovori na upitnike, pitanja, zahtjeve itd. nikada ne izostaju, a daju se na dobrovoljnoj osnovi. Ovo je, sa jedne strane, još jedan način sticanja uvida u stepen razvijenosti pojedinih tržišta i njihovu tekuću problematiku, a s druge strane, mogućnost uvida u prijedloge i načine

za rješavanje problema različitih finansijskih tržišta. Takođe predstavlja i dobar izvor informacija za pokretanje različitih inicijativa od strane IOSCO i njegovih radnih tijela.

Regulatori finansijskih tržišta iz cijelog svijeta intenzivno razmjenjuju informacije - upozorenja investitorima o neovlaštenim licima na tržištima kapitala i uslugama koje pružaju. Broj informacija o kršenju zakona i propisa od strane neovlaštenih lica na različitim tržištima rastao je svakim danom. Regulatori finansijskih tržišta su obavještavali ostale regulatore finansijskih tržišta i srodne institucije putem web stranice IOSCO, koji je prosljeđivao informacije, elektronskom poštom, članicama IOSCO, a na svojim web stranicama objavljivali su liste neovlaštenih pravnih i fizičkih lica koji posluju na njihovim tržištima ili se pozivaju na njih kao regulatore tržišta ili obavljaju druge aktivnosti zabranjene zakonima i propisima na tim tržištima. Pored informacija o licima koja se bave nedozvoljenim aktivnostima na domaćim tržištima, pojedini regulatori tržišta kapitala objavljuju i upozorenja drugih regulatora finansijskih tržišta. Komisija se, u toku godine, priključila ovim aktivnostima, nastojeći da upozori učesnike i investitore na tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske na ponašanje neovlaštenih lica na inostranim tržištima.

8.3.2. Saradnja sa drugim nadležnim organima

Komisija saraduje sa nadležnim državnim organima i drugim domaćim institucijama radi pružanja pravne pomoći, razmjene informacija i u drugim slučajevima kad za tim postoji potreba, u skladu sa odredbama propisa iz njene nadležnosti.

Saradnja sa drugim nadležnim organima u Republici Srpskoj u najvećoj mjeri bila je ostvarena sa organima Vlade Republike Srpske. Pored toga, ostvarena je saradnja i sa svim drugim institucijama kao što su: regulatori, sudovi i druge organizacije i institucije Republike Srpske.

Saradnja sa organima Vlade Republike Srpske ogledala se u prvom redu kroz kontakte i aktivnosti sa Ministarstvom finansija, kao i u razmjeni komentara u pogledu pojednostavljenja procedura i formalnosti za započinjanje i obavljanje poslovnih aktivnosti sa Savjetom za regulatornu reformu pri Ministarstvu za ekonomske odnose i regionalnu saradnju.

Direkcija za evropske integracije zadužena je za saradnju sa državnim i entitetskim institucijama u izradi uporednih i transpozicionih tabela koje trebaju dati pregled entitetskih propisa po odgovarajućim sektorima unutrašnjeg tržišta, njihovu međusobnu usklađenost kao i usklađenost sa pravom EU. Grupa predstavnika entitetskih Ministarstava finansija i entitetskih regulatora tržišta hartija od vrijednosti zadužena je da uporedi entitetske propise iz oblasti tržišta kapitala i usklađenosti tih propisa sa *acquis-em*. Kao regulator tržišta hartija od vrijednosti Republike Srpske, Komisija ima aktivnu ulogu u radnoj grupi za tržište kapitala.

Saradnja sa regulatorima tržišta kapitala u Federaciji BiH i Brčko Distriktu BiH odvijala se u pogledu razmjene opštih podataka i dostavljanja informacija i dokumentacije u postupcima nadzora.

8.3.3. Promocija i edukacija

U izvještajnom periodu najveći dio aktivnosti u oblasti promocije i edukacije odnosi se na tumačenja zakonskih i podzakonskih propisa, te odgovore na upite kako ovlaštenim učesnicima na tržištu kapitala tako i drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim licima. Upiti su se odnosili na različite zakonske i podzakonske propise, aktivnosti i nadležnosti Komisije, različite teme ili oblasti, te su pokrivene brojne teme, direktno ali i indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti. Zahtjevi za tumačenjem ili primjenu propisa su se

najčešće odnosili na Zakon o investicionim fondovima, podzakonske akte iz nadležnosti Komisije, Zakon o tržištu hartija od vrijednosti i Zakon o privrednim društvima.

Pored navednog, Komisija je u okviru promocije i edukacije u 2013. godini donijela dokument pod nazivom Kako je zakonom uređeno ostvarivanje prava glasa na skupštini akcionara.

U toku 2013. godine pripremljeno je ukupno 24 odgovora na upite, od čega 4 kastodi bankama, 4 Centralnom registru hartija od vrijednosti, 4 društvima za upravljanje investicionim fondovima i 12 domaćim i stranim fizičkim i pravnim licima.

9. NADZOR NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Prema odredbama Zakona o tržištu¹², Komisija vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. Komisija provodi kontrolne i nadzorne aktivnosti nad svim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti, sa ciljem da se osigura efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti. Pod nadzorom se podrazumijeva nadzor nad obavljanjem poslova sa hartijama od vrijednosti od strane učesnika na tržištu hartija od vrijednosti¹³, pravnih i/ili fizičkih lica direktno ili indirektno povezanih s njima kapitalom i/ili vođenjem poslova, a naročito kontrola:

- primjene zakona i drugih propisa o emisiji hartija od vrijednosti;
- primjene zakona i drugih propisa o prometu hartija od vrijednosti;
- primjene zakona i drugih propisa u upravljanju fondovima od strane društava za upravljanje;
- vođenja poslovnih knjiga, finansijskih i drugih izvještaja;
- objavljivanja izvještaja i saopštenja koji se odnose na poslovanje i aktivnosti učesnika na tržištu hartija od vrijednosti iz člana 2. Pravilnika o nadzoru.

Kontinuirani nadzor vrši se kontinuiranim praćenjem ponašanja učesnika na tržištu hartija od vrijednosti, proučavanjem stanja i kretanja na tržištu hartija od vrijednosti i analizom izvještaja i druge dokumentacije koju su učesnici na tržištu hartija od vrijednosti dužni da dostavljaju Komisiji ili javno objavljuju. Redovna kontrola vrši se u skladu sa posebnim planom kontrole, za svaku godinu, koji usvaja Komisija, a vanredna kontrola vrši se po sopstvenoj inicijativi Komisije ili po prijavi o nedozvoljenom postupanju.

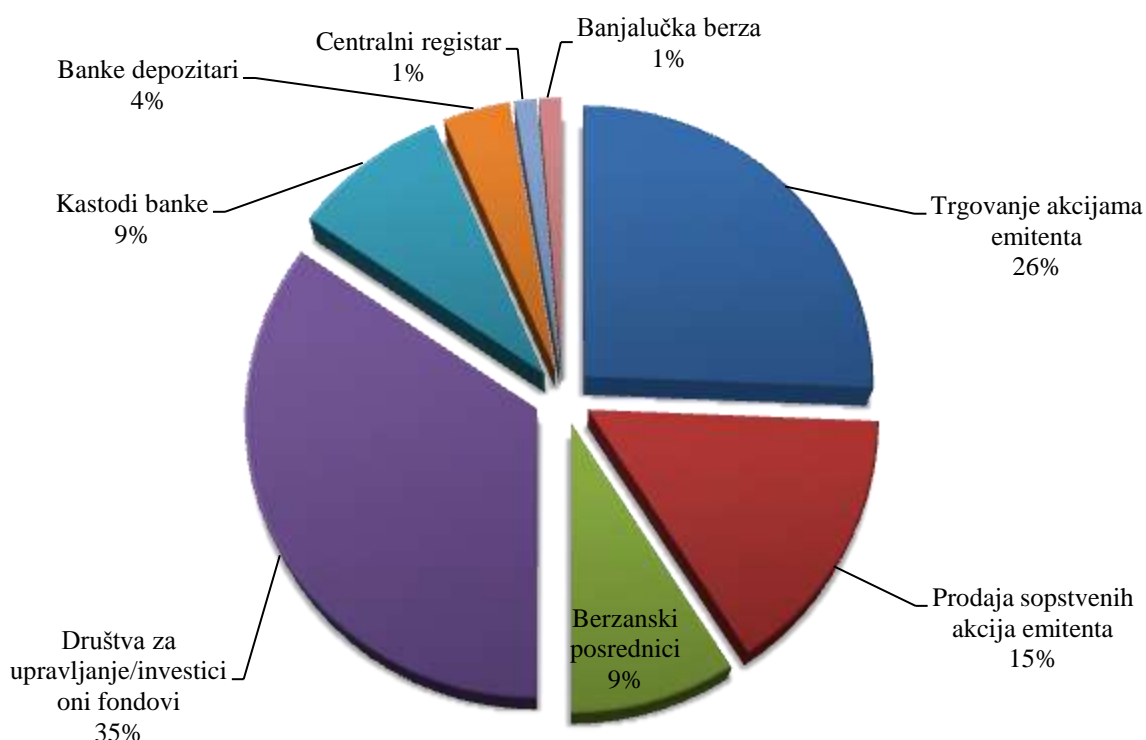
U obavljanju kontrolnih ovlašćenja, Komisija je u ovom izvještajnom periodu vodila nadzor nad trgovanjem akcijama 20 emitenata, nadzor nad prodajom sopstvenih akcija dvanaest emitenata i 46 nadzora nad radom i poslovanjem ovlašćenih učesnika (sedam nadzora nad berzanskim posrednicima, 27 nad društvima za upravljanje investicionim fondovima i investicionim fondovima, sedam nad kastodi bankama i tri nad bankama depozitarima), te po jedan nadzor nad radom i poslovanjem Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka i Banjalučke berze a.d. Banja Luka.

¹² Član 260. stav 1. tačka d) Zakona o tržištu;

¹³ Prema Pravilniku o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (Službeni glasnik Republike Srpske br. 53/07, 118/08, 95/09 i 47/13) pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti smatraju se: emitenti hartija od vrijednosti, prodavci i kupci ili drugi sticaoci hartija od vrijednosti u smislu odredaba Zakona o tržištu; investitori i institucionalni investitori; berza i druga uređena javna tržišta; Centralni registar hartija od vrijednosti; berzanski posrednici; kastodi banke; investicioni fondovi; društva za upravljanje fondovima; depozitari; brokeri, investicioni savjetnici i investicioni menadžeri.

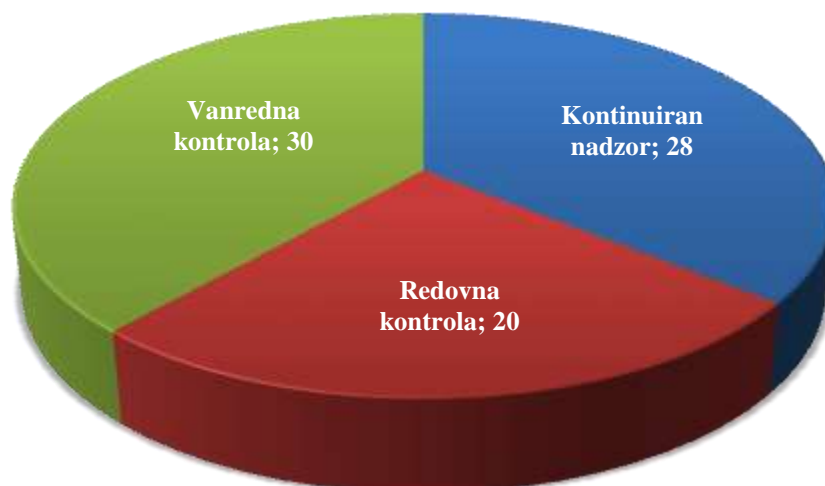
Predmet nadzora/učesnici na tržištu	Broj nadzora
Trgovanje akcijama emitenta	20
Prodaja sopstvenih akcija emitenta	12
Berzanski posrednici	7
Društva za upravljanje/investicioni fondovi	27
Kastodi banke	7
Banke depozitari	3
Centralni registar	1
Banjalučka berza	1
UKUPNO	78

Tabela 15. Nadzorne aktivnosti prema predmetu nadzora/učesnicima na tržištu u 2013. godini

Slika 3. Nadzorne aktivnosti prema učesnicima na tržištu u 2013. godini

Prema vrsti, odnosno načinu vršenja nadzora, u izvještajnom periodu je vođeno 28 kontinuiranih nadzora, 20 redovnih i 30 vanrednih kontrola. U tri slučaja (trgovanje akcijama jednog emitenta i postupanje dva društva za upravljanje) su obustavljene pokrenute vanredne kontrole, jer u nadziranim transakcijama nije utvrđena povreda zakonskih propisa kojima se reguliše trgovanje hartijama od vrijednosti.

Slika 4. Nadzorne aktivnosti prema vrsti nadzora u 2013. godini

Kada utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti kojima se ugrožava funkcionisanje tržišta kapitala u cjelini, položaj pojedinih učesnika na tržištu kapitala ili postoji mogućnost nanošenja značajnije štete, Komisija je Zakonom o tržištu ovlašćena na preduzimanje neke od propisanih nadzornih mjera¹⁴. U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti Komisija rješenjem nalaže preduzimanje radnji koje doprinose uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, odnosno izriče odgovarajuću mjeru propisanu Zakonom o tržištu i drugim zakonima¹⁵, a u slučajevima kršenja propisa ili u slučajevima kada je neizvjestan nastavak poslovanja nadziranog lica, rješenjem Komisije mogu se naložiti određene posebne mjere¹⁶.

U izvještajnom periodu Komisija je u okviru svojih ovlašćenja da naloži otklanjanje uočenih nezakonitosti i nepravilnosti u sedam slučajeva naložila provođenje aktivnosti neophodnih za njihovo otklanjanje (jednom brokersko-dilerskom društvu je dat nalog da obezbijedi adekvatnost kapitala, u dva slučaja dati su nalozi brokersko-dilerskim društvima u vezi s registrom transakcija s hartijama od vrijednosti lica povezanih sa berzanskim posrednikom, jednom društvu za upravljanje je naloženo da promijeni banku depozitara, jednom društvu za upravljanje je dat nalog da fondu kojim upravlja vrati naplaćenu razliku naknade za upravljanje tim fondom za period od decembra 2007. do februara 2010. godine, jednom društvu za upravljanje je dat nalog da preduzme sve neophodne radnje u cilju usklađivanja svoje vlasničke strukture s odredbama člana 26. stav 1. tačka ž) Zakona o investicionim fondovima i jednoj kastodi banci je dat nalog da uskladi obavljanje kastodi poslova u svom organizacionom dijelu u Republici Srpskoj sa članom 128. stav 5. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i članom 20. stav 3. Pravilnika o obavljanju kastodi poslova).

¹⁴ Član 266. Zakona o tržištu;

¹⁵ Član 265. stav 2. Zakona o tržištu;

¹⁶ Član 267. stav 1. Zakona o tržištu;

Subjekt nadzora	Opis naloga	Broj
Brokersko-dilersko društvo	Obezbijediti adekvatnost kapitala	1
Brokersko-dilersko društvo	Urediti registar transakcija s HOV lica povezanih s berzan. posrednikom	2
Društvo za upravljanje	Promijeniti banku depozitara	1
Društvo za upravljanje	Vratiti fondu naplaćenu razliku naknade za upravljanje tim fondom za period od decembra 2007. do februara 2010. godine	1
Društvo za upravljanje	Uskladiti vlasničku strukturu društva s odredbama člana 26. stav 1. tačka ž) Zakona o investicionim fondovima ¹⁷	1
Kastodi banka	Uskladiti obavljanje kastodi poslova u organizacionom dijelu u Republici Srpskoj sa članom 128. stav 5. Zakona o tržištu ¹⁸ i članom 20. stav 3. Pravilnika o obavljanju kastodi poslova ¹⁹	1
UKUPNO		7

Tabela 16. Nadzorne mjere iz člana 265. Zakona o tržištu (nalozi za otklanjanje utvrđenih nedostataka) u 2013. godini

Komisija je u okviru svojih ovlašćenja da izriče odgovarajuće mjere u ovom izvještajnom periodu ovlašćenim učesnicima izrekla tri opomene (jednom društvu za upravljanje, jednom berzanskom posredniku i jednom brokeru) i tri javne opomene (jedna berzanskom posredniku i dvije jednom brokeru). Društvu za upravljanje je izrečena opomena zbog utvrđenih povreda propisa koji se tiču zabrane manipulacija na tržištu, obaveze društva za upravljanje da postupa s povećanom pažnjom, prema pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i propisima Republike Srpske, te koji se tiču zabrane za društvo da otuđuje hartije od vrijednosti ili drugu imovinu investicionog fonda i da od fonda stiče tu imovinu, bilo za svoj račun ili za račun povezanih lica. Berzanskom posredniku i brokeru zaposlenom kod tog berzanskog posrednika izrečene su opomene zbog grešaka počinjenih prilikom realizacije naloga klijenta. Jednom brokeru je izrečena javna opomena zbog povrede obaveze postupanja u interesu klijenta i obaveze izvršenja slobodnog naloga klijenta u skladu sa standardom pažnje dobrog stručnjaka, odnosno pod uslovima koji su najpovoljniji za interese klijenta. Berzanskom posredniku i brokeru zaposlenom kod tog berzanskog posrednika izrečene su javne opomene zbog kršenja dužnosti nadziranog lica da ovlašćenim licima Komisije omogući pristup u poslovne prostorije, obezbijedi odgovarajuće prostorije i radnike, stavi na uvid i dostavi traženu dokumentaciju i isprave, omogući pristup i uvid u elektronska i druga sredstva komunikacije instalirana kod nadziranog lica, da izjave i izjašnjenja, te obezbijedi druge uslove potrebne za obavljanje nadzora.

Nadzirano lice	Izrečena mjera	Broj
Društvo za upravljanje	Opomena	1
Berzanski posrednik	Opomena	1

¹⁷ Članom 26. stav 1. tačka ž) Zakona o investicionim fondovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 92/06) je propisano da članovi društva za upravljanje, članovi uprave ili nadzornog odbora tog društva ne mogu da budu lica koja trenutno obavljaju neku dužnost u administrativnoj službi i koja su trenutno povjerenici republičke ili lokalne samouprave ili organa odgovornih Vladi Republike Srpske ili Narodnoj skupštini Republike Srpske;

¹⁸ Članom 128. stav 5. Zakona o tržištu je propisano da banka sa sjedištem u Federaciji BiH i Brčko Distriktu može da obavlja kastodi poslove u Republici Srpskoj ako registruje svoju poslovnu jedinicu na teritoriji Republike Srpske;

¹⁹ Članom 20. stav 3. Pravilnika o obavljanju kastodi poslova („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 37/10, 60/12, 97/12 i 5/13) propisano je da se pod poslovnom jedinicom na teritoriji Republike Srpske banke sa sjedištem u Federaciji BiH i Brčko Distriktu smatra dio banke registrovan za obavljanje kastodi poslova ili postojeća filijala banke koja ima poseban organizacioni dio za obavljanje kastodi poslova u Republici Srpskoj;

Broker	Opomena	1
Berzanski posrednik	Javna opomena	1
Broker	Javna opomena	2
UKUPNO		6

Tabela 17. Nadzorne mjere iz člana 266. Zakona o tržištu u 2013. godini

U skladu s čl. 267. Zakona o tržištu i 228. Zakona o investicionim fondovima, jednom društvu za upravljanje su izrečene posebne nadzorne mjere i dati posebni nalozi u vezi s tim društvom banci depozitaru i Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka. Društvu je privremeno zabranjeno raspolaganje imovinom fonda kojim upravlja do dobijanja saglasnosti na ugovor o poslovima banke depozitara sa drugom bankom depozitarom, a dotadašnjoj banci depozitaru tog fonda je naloženo da ne izvršava naloge društva za upravljanje u vezi sa transakcijama sa hartijama od vrijednosti i drugom imovinom koja čini portfelj tog zatvorenog investicionog fonda. Ova mjera je izrečena zato što dotadašnja banka depozitar nije imala pozitivan revizorski izvještaj za 2012. godinu, što je jedan od uslova za obavljanje poslova depozitara propisanih Pravilnikom o obavljanju kastodi poslova²⁰. Istom društvu za upravljanje je do okončanja postupka vanredne kontrole, ali ne duže od šezdeset dana, privremeno oduzeta dozvola, odnosno privremeno mu je zabranjeno da obavlja poslove upravljanja fondom (uz ovu posebnu mjeru, istom društvu je privremeno zabranjeno da dalje stiče i da raspolaže akcijama fonda kojim upravlja i da ostvaruje pravo glasa na skupštini akcionara tog fonda, te mu je naloženo da odloži prvu vanrednu skupštinu akcionara tog fonda). Banci depozitaru investicionog fonda, kojim upravlja društvo kojem je privremeno zabranjeno da obavlja poslove upravljanja fondom, je naloženo da ne izvršava naloge tog društva u vezi s imovinom fonda dok traje ta zabrana, a Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka je naloženo da na računima tog društva upiše zabranu otuđenja i upisa prava trećih lica na akcijama fonda kojim upravlja²¹. Ove mjere su izrečene jer je iz dotadašnjeg toka postupka nadzora (predmet nadzora je restrukturisanje portfelja fonda kojim upravlja to društvo, u periodu od 2008. do 2013. godine) bilo evidentno da društvo prilikom upravljanja fondom ne postupa s povećanom pažnjom, prema pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i propisima Republike Srpske, kako je propisano Zakonom o investicionim fondovima²², te zato što je prekršilo zabranu raspolaganja imovinom fonda.

Kada Komisija utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju, podnosi prijavu nadležnom organu²³.

U ovom izvještajnom periodu Okružnom tužilaštvu Banja Luka – Specijalnom tužilaštvu dostavljene su dvije informacije i dopuna jedne od tih informacija i to:

1) informacija o sumnji na počinjena krivična djela nesavjesnog poslovanja u privredi iz člana 264. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 49/03, 108/04, 70/06, 73/10 i 1/12, u daljem tekstu: Krivični zakon) i zaključenje štetnog ugovora iz člana 266. stav 1. Krivičnog zakona, od strane jednog društva za upravljanje investicionim fondovima i odgovornog lica u tom pravnom licu, te dopuna te informacije; u ovom predmetu nadležni sud je u izvještajnom periodu donio tri rješenja:

- a) rješenje kojim je prema osumnjičenima određena privremena mjera radi obezbjeđenja - zabrana raspolaganja, otuđenja i opterećenja cjokupnom imovinom fonda kojim to društvo upravlja i zabrana ostvarivanja prava glasa u skupštini akcionara fonda,

²⁰ Član 15. Stav 1. Tačka a) Pravilnika o obavljanju kastodi poslova;

²¹ Član 268. Zakona o tržištu;

²² Član 30. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

²³ Član 267. stav 2. Zakona o tržištu;

- b) rješenje kojim je prema osumnjičenima određena privremena mjera radi obezbjeđenja – zabrana raspolaganja, otuđenja i opterećenja akcija fonda u svojini društva i
- v) rješenje kojim je odbijen kao neosnovan zahtjev društva za ukidanje izrečenih privremenih mjera i naloženo Centralnom registru a.d. Banja Luka, kao depozitaru fonda, da plaća određene troškove fonda;

2) informacija o sumnji na počinjena krivičnih djela:

- nedozvoljeno trgovanje hartijama od vrijednosti iz člana 295. Zakona o tržištu, prevara iz člana 239. Krivičnog zakona i neovlašćeno korišćenje ličnih podataka iz člana 176. stav. 1. Krivičnog zakona, od strane jednog fizičkog lica,
- prevara iz člana 239. Krivičnog zakona i pomaganje fizičkom licu u izvršenju krivičnog djela nedozvoljenog trgovanja hartijama od vrijednosti iz člana 295. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, od strane jednog berzanskog posrednika i odgovornog lica u tom pravnom licu i
- neovlašćeno korišćenje ličnih podataka iz člana 176. st. 1. i 3. Krivičnog zakona, od strane nepoznatih službenih lica zloupotrebom položaja ili ovlašćenja.

Okružnom tužilaštvu Banja Luka podnesene su tri informacije i dopuna jedne od tih informacija i to:

1) informacija o sumnji na počinjeno krivično djelo nedozvoljenog trgovanja hartijama od vrijednosti (obveznice) iz člana 295. Zakona o tržištu, od strane nepoznatih lica,

2) informacija o sumnji na počinjeno krivično djelo manipulacije cijenama i širenja lažnih informacija iz člana 292. Zakona o tržištu i nedozvoljenog trgovanja hartijama od vrijednosti iz člana 295. istog zakona, od strane četiri fizička lica, te dopuna te informacije i

3) informacija o sumnji na počinjeno krivično djelo neovlašćenog korišćenja i odavanja povlašćenih informacija iz člana 291. Zakona o tržištu, od strane nepoznatog lica koje je bez ovlašćenja saopštilo, predalo ili na drugi način učinilo dostupnim povlašćene informacije u vezi sa akcijama jednog emitenta ili je te povlašćene informacije iskoristilo tako što je drugim licima dalo savjet o kupovini hartija od vrijednosti, a sve s ciljem da sebi ili drugom pribavi imovinsku korist, te od strane dva fizička lica koja su iskoristila povlašćene informacije tako što su kupila hartije od vrijednosti emitenta na kojeg su se odnosile povlašćene informacije s ciljem da sebi pribave imovinsku korist.

Red. br.	Krivično djelo	Lice na koje se odnosi informacija	Tužilaštvo	Broj inf.
1.	Nesavjesno poslovanje u privredi Zaključenje štetnog ugovora	Društvo za upravljanje i odgovorno lice u pravnom licu	Specijalno tužilaštvo	1 + dopuna
2.	Nedozvoljeno trgovanje HOV Prevara Neovlašćeno korišćenje ličnih podataka Prevara Pomaganje u nedozvoljenom trgovanju HOV Neovlašćeno korišćenje ličnih podataka	Jedno fizičko lice Berzanski posrednik i odgovorno lice u pravnom licu Nepoznata službena lica	Specijalno tužilaštvo	1
3.	Nedozvoljeno trgovanje HOV (obveznice)	Nepoznata lica	Okružno tužilaštvo Banja Luka	1
4.	Manipulacija cijenama i širenje lažnih informacija	Četiri fizička lica	Okružno tužilaštvo Banja Luka	1 + dopuna

	Nedozvoljeno trgovanje HOV			
5.	Neovlašćeno korišćenje i odavanje povlašćenih informacija	Nepoznato lice	Okružno tužilaštvo Banja Luka	1
		Dva fizička lica		
UKUPNO				5 + 2 dopune

Tabela 18. Informacije tužilaštvu u 2013. godini o sumnji na počinjeno krivično djelo

Komisija je u svom radu do početka ovog izvještajnog perioda (tj. do 01.01.2013. godine), podnijela nadležnim tužilaštvima ukupno petnaest informacija o sumnji na počinjeno krivično djelo. Dva predmeta su ustupljena Specijalnom tužilaštvu i ti postupci su u toku. U dva slučaja je tužilaštvo donijelo naredbu o nesprovođenju istrage, u dva slučaja naredbu o obustavi istrage, a ostali postupci su u toku.

Godina	Status predmeta	Broj informacija
2005.	2014. donesena naredba o obustavi istrage	1
2006.	Postupak u toku	1
2007.	U jednom postupku 2009. donesena naredba o nesprovođenju istrage. Drugi postupak u toku	2
2008.	2010. donesena naredba o nesprovođenju istrage	1
2009.	Postupak u toku	1
2010.	Postupak u toku	1
2011.	U jednom postupku 2014. donesena naredba o obustavi istrage. Šest postupaka u toku (dva u Specijalnom tužilaštvu)	7
2012.	Postupak u toku	1
Ukupno		15

Tabela 19. Informacije tužilaštvu o sumnji na počinjeno krivično djelo, podnesene do 01.01.2013. godine

U ovom izvještajnom periodu pokrenut je jedan prekršajni postupak i to protiv jednog emitenta i odgovornog lica u pravnom licu, zbog neizrađivanja, neobjavlivanja i nedostavljanja izvještaja o značajnom događaju koji se odnosi na sticanje sopstvenih akcija, koje propuštanje je protivno članu 285. Zakona o tržištu i kažnjivo je po članu 296. stav 1. tačka 119. istog zakona. Ovaj prekršajni postupak je pravosnažno okončan u izvještajnom periodu tako što se okrivljeni nisu žalili na prvostepeno rješenje kojim su oglašeni odgovornim za prekršaj koji im je stavljen na teret (emitent je uslovno osuđen na novčanu kaznu u iznosu od 10.000 KM koja se neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od šest mjeseci ne počini novi prekršaj, a odgovorno lice je bezuslovno kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM).

Tri ranije pokrenuta prekršajna postupka pravosnažno su okončana u ovom izvještajnom periodu i to:

1) postupak protiv fizičkog lica zbog nedozvoljenog javnog ili drugog poziva upućenog akcionarima emitenta na davanje ponude s ciljem sticanja akcija emitenta s pravom glasa, ako tim sticanjem nastaje obaveza objavljivanja ponude za preuzimanje²⁴, koji je okončan tako što je prvostepeni sud okrivljenog oglašio odgovornim za ovaj prekršaj i uslovno ga osudio na

²⁴ Član 6. stav 2. Zakona o preuzimanju akcionarskih društava („Službeni glasnik Republike Srpske br. 65/08, 92/09 i 59/13);

novčanu kaznu u iznosu od 2.000 KM koja se neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od šest mjeseci ne počini novi prekršaj, a okrivljeni se nije žalio na prvostepenu odluku,

2) postupak protiv društva za upravljanje i odgovornog lica u tom pravnom licu zbog kršenja obaveze društva za upravljanje da održava otvorene i poštene odnose s Komisijom²⁵, u kojem je drugostepeni sud odbio žalbu Komisije na prvostepeno rješenje kojim je obustavljen prekršajni postupak iz razloga što je u vrijeme podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka članovima Komisije istekao mandat i potvrdio prvostepeno rješenje,

3) postupak protiv jednog fizičkog lica (zaposleni u društvu za upravljanje) zbog kršenja zabrane davanja naloga za kupovinu ili prodaju hartije od vrijednosti, znajući da je dat ili će biti dat nalog za prodaju ili kupovinu te hartije od vrijednosti od istog ili drugog lica, po cijeni ili broju koji je isti ili približno isti, radi stvaranja privida cijene ili aktivnog trgovanja (manipulacije na tržištu)²⁶, u kojem je drugostepeni sud odbio žalbu okrivljenog kao neosnovanu i potvrdio prvostepeno rješenje kojim je sud okrivljenog oglosio odgovornim za ovaj prekršaj i bezuslovno ga osudio na novčanu kaznu u iznosu od 600 KM, te odbio prijedlog Komisije za izricanje mjere bezbjednosti ovom licu – oduzimanje dozvole za obavljanje poslova s hartijama od vrijednosti.

U dva ranije pokrenuta prekršajna postupka (protiv jednog društva za upravljanje i jednog fizičkog lica) prvostepeni sudovi su donijeli rješenja kojim su okrivljeni oglašeni odgovornim za prekršaje koji su im stavljeni na teret, a na koje su okrivljeni izjavili žalbe. Po prvostepenom rješenju u slučaju društva za upravljanje, okrivljeno društvo je oglašeno odgovornim za kršenje obaveze društva da postupa s povećanom pažnjom, prema pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i propisima Republike Srpske²⁷ i kršenje zabrane dogovaranja prodaje, kupovine ili prenosa imovine između dva fonda kojim upravlja isto društvo pod uslovima različitim od tržišnih uslova ili uslovima koji jedan fond stavlja u povoljniji položaj u odnosu na drugi²⁸ i kažnjeno jedinstvenom novčanom kaznom u iznosu od 11.000 KM (ovo rješenje je postalo pravosnažno nakon isteka ovog izvještajnog perioda, jer je drugostepeni sud u februaru 2014. godine odbio žalbu okrivljenog kao neosnovanu i potvrdio prvostepeno rješenje). Po prvostepenom rješenju u slučaju fizičkog lica (zaposleni u društvu za upravljanje) koje je oglašeno odgovornim za manipulaciju na tržištu, to lice je zbog kršenja zabrane davanja naloga za kupovinu ili prodaju hartije od vrijednosti, znajući da je dat ili će biti dat nalog za prodaju ili kupovinu te hartije od vrijednosti od istog ili drugog lica, po cijeni ili broju koji je isti ili približno isti, radi stvaranja privida cijene ili aktivnog trgovanja²⁹, kažnjeno jedinstvenom novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM; u ovom predmetu drugostepeni sud je uvažio žalbu okrivljenog, ukinuo prvostepeno rješenje i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak.

R. br.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
1.	Neobjavljivanja izvještaja o značajnom događaju ³⁰ (sticanje sopstvenih akcija) 2013. g.	Emitent i odgovorno lice	Emitent - novč. kazna od 10.000 KM uslovno na šest mjeseci, a odgovorno lice novč. kazna od	Pravosnažno, okrivljeni se nisu žalili na prvostep. rješenje

²⁵ Član 30. stav 1. tačka nj) Zakona o investicionim fondovima;

²⁶ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

²⁷ Član 30. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

²⁸ Član 47. stav 1. tačka i) Zakona o investicionim fondovima;

²⁹ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

³⁰ Član 285. Zakona o tržištu;

			1.000 KM	
2.	Nedozvoljeni javni ili drugi poziv akcionarima emitenta na davanje ponude s ciljem sticanja akcija ³¹ 2012. godina	Fizičko lice	Novč. kazna 2.000 KM uslovno na šest mjeseci	Pravosnažno, okrivljeni se nije žalio na prvostep. rješenje
3.	Kršenje obaveze DUIF da održava otvorene i poštene odnose s KHOV ³² 2011. godina	DUIF i odgovorno lice	Obustavljen prekrš. postupak (članovima KHOV istekao mandat)	Pravosnažno, odbijena žalba KHOV (članovima KHOV istekao mandat)
4.	Manipulacija na tržištu ³³ 2010. godina	Fizičko lice (zaposleni u DUIF)	Novč. kazna 600 KM	Pravosnažno, odbijena žalba okrivljenog
5.	Obaveza DUIF da postupa s poveć. pažnjom, prema pravilima struke, dobrim posl. običajima i propisima RS ³⁴ i kršenje zabrane dogovaranja prodaje, kupovine ili prenosa imovine između dva fonda kojim upravlja isto društvo pod uslovima različitim od tržišnih uslova ili uslovima koji jedan fond stavljaju u povoljniji položaj u odnosu na drugi ³⁵ 2010. godina	DUIF (razdvoj. postupak protiv odg. lica)	Novč. kazna 11.000 KM	U toku, okrivljeno društvo izjavilo žalbu (ovaj postupak je pravosnažno okončan u 2014. godini, odbijena žalba okrivljenog)
6.	Manipulacija na tržištu ³⁶ 2010. godina	Fizičko lice (zaposleni u DUIF)	Novč. kazna 1.000 KM	U toku, po žalbi okrivljenog ukinuto prvostepeno rješenje i predmet vraćen na ponovni postupak

Tabela 20. Prekršajni postupci u 2013. godini

Kao što je naprijed istaknuto, Komisija je zakonom ovlaštenja na preduzimanje neke od propisanih nadzornih mjera, a kako su akti Komisije konačni, protiv upravnih akata može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima³⁷. U ovom izvještajnom periodu pokrenuta su četiri upravna spora protiv rješenja Komisije iz oblasti nadzora (tri tužbe su podnijela dva društva za upravljanje investicionim fondovima, a jednu tužbu je podnijelo fizičko lice), u kojima je od strane Komisije blagovremeno dostavljen odgovor na tužbu i osporena osnovanost tužbenih zahtjeva. Tužbe protiv upravnih akata Komisije podnijeli su:

- 1) društvo za upravljanje protiv rješenja iz 2013. godine kojim mu je izrečena opomena u vezi s trgovanjem akcijama jednog emitenta za račun fonda kojim upravlja,
- 2) fizičko lice protiv rješenja iz 2011. godine kojim su poništene transakcije akcijama jednog emitenta koje su realizovane u martu te godine,
- 3) društvo za upravljanje:
 - a) protiv rješenja kojim mu je privremeno oduzeta dozvola, odnosno privremeno mu je zabranjeno da obavlja poslove upravljanja fondom (uz ovu posebnu mjeru, istom društvu je privremeno zabranjeno da dalje stiče i da raspolaže akcijama fonda kojim upravlja i da ostvaruje pravo glasa na skupštini akcionara tog fonda,

³¹ Član 6. stav 2. Zakona o preuzimanju akcionarskih društava;

³² Član 30. stav 1. tačka nj) Zakona o investicionim fondovima;

³³ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

³⁴ Član 30. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

³⁵ Član 47. stav 1. tačka i) Zakona o investicionim fondovima;

³⁶ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

³⁷ Član 257. st 2. i 3. Zakona o tržištu;

te mu je naloženo da odloži prvu vanrednu skupštinu akcionara tog fonda; banci depozitaru investicionog fonda, kojim upravlja društvo kojem je privremeno zabranjeno da obavlja poslove upravljanja fondom, je naloženo da ne izvršava naloge tog društva u vezi s imovinom fonda dok traje ta zabrana, a Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka je naloženo da na računima tog društva upiše zabranu otuđenja i upisa prava trećih lica na akcijama fonda kojim upravlja) i

- b) protiv rješenja kojim mu je dat nalog da fondu kojim upravlja vrati naplaćenu razliku naknade za upravljanje tim fondom za period od decembra 2007. do februara 2010. godine.

U ovom izvještajnom periodu Vrhovni sud Republike Srpske je u dva slučaja odbio kao neosnovane zahtjeve tužilaca za vanredno preispitivanje sudskih odluka u vezi s upravnim aktima Komisije i to:

- 1) u predmetu ponavljanja postupka zabrane raspolaganja akcijama jednom akcionaru (ponavljanje postupka okončanog aktom Komisije u 2008. godini, Komisija je dozvolila u 2010. godini, provodeći odluku prvostepenog suda iz 2010. godine), Vrhovni sud Republike Srpske je odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje prvostepene presude iz 2011. godine kojom se tužba obija kao neosnovana, donio presudu kojom se zahtjev tužioca odbija kao neosnovan,
- 2) u predmetu pokretanja prekršajnog postupka protiv jednog društva za upravljanje, Vrhovni sud Republike Srpske je odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje rješenja prvostepenog suda iz 2012. godine kojim se tužba odbacuje kao neuredna, donio presudu kojom se zahtjev tužioca odbija kao neosnovan.

U dva ranije pokrenuta upravna spora (jedan protiv zaključka Komisije iz 2010. godine kojim je odbijen prigovor društva za upravljanje na zapisnik o izvršenom vanrednom nadzoru i drugi protiv rješenja Komisije iz 2012. godine kojim je društvu za upravljanje naloženo da objavi informaciju o značajnom događaju), prvostepeni sudovi su u ovom izvještajnom periodu donijeli presude kojim se tužbe uvažavaju i poništavaju osporeni akti, zbog toga što je članovima Komisije u vrijeme donošenja osporenih akata bio istekao mandat (u oba slučaja, stavovi Komisije po materijalnim pitanjima su u potpunosti potvrđeni od strane suda). Komisija nije Vrhovnom sudu Republike Srpske podnijela zahtjeve za vanredno preispitivanje ove dvije sudske odluke, jer je Vrhovni sud Republike Srpske u novembru 2012. godine već zauzeo stav da Komisija nije mogla da odlučuje o pravima i obavezama stranaka nakon što je njenim članovima istekao mandat na koji su izabrani, odnosno u tzv. tehničkom mandatu nije mogla donositi rješenja kojima se nameću obaveze ili uspostavljaju prava drugim pravnim subjektima. Vrhovni sud Republike Srpske je, odlučujući o zahtjevu Komisije za vanredno preispitivanje odluke okružnog suda, ovakav stav u vezi s istekom mandata članovima Komisije (potvrđujući stavove Komisije po materijalnim pitanjima), zauzeo u upravnom sporu koji je jedno društvo za upravljanje pokrenulo protiv rješenja Komisije iz 2010. godine kojim je tom društvu privremeno zabranjeno raspolaganje imovinom fondova kojima upravlja. Protiv ove presude Vrhovnog suda Republike Srpske Komisija je u ovom izvještajnom periodu podnijela apelaciju Ustavnom sudu BiH i ovaj postupak je u toku.

U jednom ranije pokrenutom upravnom sporu protiv zaključka Komisije iz 2011. godine kojim je odbijen prigovor društva za upravljanje na zapisnik o izvršenom vanrednom nadzoru, tužilac je u ovom izvještajnom periodu podnio zahtjev za vanredno preispitivanje rješenja prvostepenog suda kojim je tužba odbačena jer osporeni akt nije upravni akt, a Komisija je odgovorila na taj zahtjev, osporavajući u potpunosti iznesene navode.

Red. Br.	Tužilac	Osporeni akt	Godina podn.tužbe	Okružni sud	Vrhovni sud RS
1.	DUIF	Rješenje iz 2013. g. o izricanju opomene društvu (trgovanje akcijama jednog emitenta za račun fonda)	2013.	U toku	-
2.	Fizičko lice	Rješenje iz 2011. g. o poništenju transakcije akcijama jednog emitenta koje su realizovane u martu te godine	2013.	U toku	-
3.	DUIF	Rješenje iz 2013. g. o privrem. oduzimanju dozvole	2013.	U toku	-
4.	DUIF	Rješenje iz 2013. g. kojim je naložen povrat naplaćene razlike naknade za upravljanje	2013.	U toku	-
5.	Emitent	Rješenje iz 2010. g. o ponavljanju postupka zabrane raspolaganja akcijama tog emitenta ³⁸	2011.	Odbijena tužba	Odbijen zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje prvostepene presude iz 2011. g.
6.	DUIF	Akt iz 2010. g. kojim je okončan postupak nadzora (poretanje prekr.postupka protiv DUIF i odgovornih lica)	2011.	Odbačena tužba kao neuredna	Odbijen zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje prvostepenog rješenja iz 2011. g.
7.	DUIF	Zaključak iz 2010. g. o odbijanju prigovora na zapisnik	2010.	Uvažena tužba i poništen osporeni akt (članovima KHOV istekao mandat)	Nije podnesen zahtjev za vanredno preispitivanje ³⁹
8.	DUIF	Rješenje iz 2012. g. s nalogom da se objavi informacija o značajnom događaju	2012.	Uvažena tužba i poništen osporeni akt (članovima KHOV istekao mandat)	Nije podnesen zahtjev za vanredno preispitivanje ⁴⁰

Tabela 21. Upravni sporovi u 2013. godini

Pored naprijed navedenog, Komisija je pripremila zahtjev Vrhovnom sudu Republike Srpske za vanredno preispitivanje sudske odluke okružnog suda koja je donesena u upravnom sporu koji je jedno društvo za upravljanje pokrenulo protiv akta Komisije kojim je odbijen zahtjev za pristup informacijama.

U ovom izvještajnom periodu je fizičko lice, koje je pokrenulo upravni spor protiv rješenja Komisije iz 2011. godine kojim su poništene transakcije akcijama jednog emitenta

³⁸ Ponavljanje postupka okončanog aktom Komisije u 2008. godini, Komisija je dozvolila u 2010. godini, provodeći odluku prvostepenog suda iz 2010. godine

³⁹ U ovom predmetu prvostepeni sud je u 2011. godini donio presudu kojom se tužba uvažava i poništava osporeni akt, na koju je Komisija podnijela zahtjev za vanredno preispitivanje koji je Vrhovni sud Republike Srpske uvažio, ukinuo presudu i predmet vratio na ponovno suđenje, prihvatajući stavove Komisije po materijalnim pitanjima, ali ukazujući da je Vrhovni sud Republike Srpske u novembru 2012. godine već zauzeo stav da Komisija nije mogla da odlučuje o pravima i obavezama stranaka nakon što je njenim članovima istekao mandat na koji su izabrani,

⁴⁰ I u ovom predmetu je sud prihvatio stavove Komisije po materijalnim pitanjima, ali je tužba uvažena i akt Komisije poništen jer Komisija, po shvatanju suda, nije mogla da odlučuje o pravima i obavezama stranaka nakon što je njenim članovima istekao mandat na koji su izabrani. Zahtjev za vanredno preispitivanje nije podnesen jer je Vrhovni sud Republike Srpske u novembru 2012. godine već zauzeo stav po tom pitanju.

koje su realizovane u martu te godine, kako je gore navedeno, pokrenulo i privredni spor u vezi s tim rješenjem podnoseći tužbu protiv Komisije sa zahtjevom za naknadu štete, na koju tužbu je Komsija pripremila prijedlog odgovora, osporavajući osnovanost tužbenog zahtjeva.

Državnoj agenciji za istrage i zaštitu (SIPA) upućene su tri informacije sa zamolnicom za provođenje postupka iz nadležnosti te agencije pribavljanjem i provjerom podataka ili dokaza koji su neophodni za utvrđivanje činjenica relevantnih za donošenje zakonitih odluka, a koji se odnose na porijeklo novca i novčane tokove između:

- tri fizička i četiri pravna lica zbog sumnje na nezakonito postupanje, odnosno zbog sumnje na počinjenje krivičnih djela manipulacije cijenama i širenja lažnih informacija⁴¹ i nedozvoljenog trgovanja hartijama od vrijednosti⁴², u vezi s trgovanjem hartijama od vrijednosti jednog emitenta,
- tri fizička lica zbog sumnje na počinjenje krivičnog djela pranja novca iz člana 280. Krivičnog zakona, u vezi s trgovanjem hartijama od vrijednosti jednog emitenta i
- osam fizičkih i dva pravna lica u vezi s trgovanjem hartijama od vrijednosti sedam emitenata.

U slučaju trgovanja hartijama od vrijednosti jednog emitenta, Poreskoj upravi Republike Srpske dostavljene su informacije koje mogu biti od značaja za obavljanje radnji u postupcima koji se provode u nadležnosti te institucije.

U okviru saradnje s drugim regulatorima tržišta kapitala, na traženje Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH, u dva slučaja su pribavljeni i dostavljeni podaci o trgovanju nekim hartijama od vrijednosti na Banjalučkoj berzi a.d. Banja luka od strane dva investiciona fonda iz Federacije BiH, a od te komisije su zatraženi podaci o trgovanju akcijama jednog emitenta na Sarajevskoj berzi/burzi vrijednosnih papira d.d. Sarajevo od strane jednog investicionog fonda iz Republike Srpske.

10. SEMINARI, KONFERENCIJE I OKRUGLI STOLOVI

Prisustvom seminarima, konferencijama i okruglim stolovima izvršena je dalja edukacija i specijalizacija članova i stručnih saradnika Komisije po pojedinim oblastima.

R. br.	Aktivnost	Teme	Organizator
1.	Prva regionalna konferencija pod nazivom „Tržište kapitala u funkciji razvoja“, 24. maja u Poslovni centar UNITIC, u Sarajevu	<p>“Razvoj tržišta kapitala” "Unapređenje tržišta kapitala Republike Srpske"</p> <p>“Makroekonomska situacija u Crnoj Gori”</p> <p>Inicijative za povezivanje tržišta u regionu FEAS-a“</p> <p>“Kako pojačati nivo korporativnog upravljanja u regiji kroz novu berzansku platformu</p> <p>"Osiguravajuća društva i infrastrukturne obveznice" „Finansijska tržišta i ekonomski razvoj“</p> <p>"Uloga fondovske industrije kao institucionalnog investitora</p> <p>"Mogućnost finansiranja dijelova koridora 5C kroz BiH putem emisije vrijednosnih papira -</p>	Saradnja Sarajevnske, Banjalučke i Montenegro berze

⁴¹ Član 292. Zakona o tržištu;

⁴² Član 295. Zakona o tržištu;

R. br.	Aktivnost	Teme	Organizator
		realna šansa ili fikcija", "Mogućnosti finansiranja razvoja države putem tržišta kapitala",	
2.	Radionica TAIEX-a, Sarajevo 20.-21. juni 2013. godien	„Borba protiv krivotvorenja novca valute EURO“	Saradnja Ministarstva sigurnosti /bezbjednosti BiH i Instrumenta Evropske Komisije za tehničku pomoć i razmjenu informacija (TAIEX)
3.	Seminar „MORTGAGE MARKETS AND FINANCIAL STABILITY“, Beč, od 24. do 28. juna 2013. godine	Razvoj tržišta hipoteka u SAD Razvoj tržišta hipoteka u Evropi Sekjuritizacija: Koncepti, metodologije, Strukture i proizvodi Strukturirane finansije: proizvodi, mjerenje rizika, koristi i izazovi Regulacija banaka, sekjuritizacija i strukturirane finansije Tržišna regulacija hartija od vrijednosti i derivata Kredibilna regulacija na makro nivou Prezentacije učesnika: Razvoj tržišta hipoteka i regulatorna pitanja u Istočnoj i Centralnoj Evropi i Centralnoj Aziji Panel Diskusija: Lekcije za Centralnu i Istočnu Evropu i Centralnu Aziju	Međunarodni monetarni fond, a događaj je organizovan sa poznatim institutom za razvoj institucionalnih kapaciteta – Joint Vienna Institute
4.	Advanced Technology Days 9 4. i 5. decembar 2013. godina, Zagreb	Microsoft tehnološki noviteti, sa naglaskom na Windows Server 2012 R2, Windows 8.1, Visual Studio 2013, SQL Server 2014 i novosti Windows Azureu.	Microsoft Hrvatska
5.	Konferencija "Investicije kao najvažniji generator ekonomskog razvoja – kako ih privući?" 5. i 6. decembar 2013. godina, Teslić	"Investicije kao najvažniji generator ekonomskog razvoja – kako ih privući?"	Udruženje ekonomista Republike Srpske "SWOT", pod pokroviteljstvom poredsjednika RS
6.	Saradnja sa visokoškolskim ustanovama u cilju finansijske edukacije mladih/studenata u Republici Srpskoj novembar/decembar 2013. godina	„Dani otvorenih vrata“ -Tržište kapitala Republike Srpske i nadzor na njemu	Komisija za saradnju nadzornih organa finansijskog sektora Republike Srpske

Tabela 22. Pregled edukativnih aktivnosti Komisije u 2013. godini

Izlaganjem radova i putem kontakata se učesnicima na navedenim skupovima, predstavnici Komisije afirmisali su tržište hartija od vrijednosti Republike Srpske sa ciljem privlačenja stranih investitora kroz ovaj oblik investicionih ulaganja.